İngiltere ile İtalya arasında Akdeniz için müzakere başlıyor

AKŞAM

Madrid etrafında şiddetli muharebeler devam ediyor

Sene 19 — No. 6493 — Fiatı her yerde 5 kuruş | CUMA — 13 TEŞRİNİSANİ 1936 | Telefon: 24240 (İdare) - 24249 (Tahrir) - 24248 (Matbaa) - 20113 (Klişe)

Akdeniz hakkında İngiliz, İtalyan müzakeresi başlıyor

M. Musolini: "Anlaşma iki taraflı olmalı, Akdenizde sahili bulunan diğer devletleri tatmin etmelidir,, diyor

Daily Mail gazetesinin Roma muhabiri, İtalyan başvekili M. Mussoliniyi görerek İtalya ile İngiltere arasında akdetmek istediği anlaşmanın mahiyeti hakkında şu suali sormuştur:

— İki memleket arasında Akdenizde nüfuz mıntakalarını takyid eden bir anlaşma mı, yoksa İngiltere ile İtalya arasında bir ademi tecavüz misakı akdini mi düşünüyorsunuz?.

— *Son zamanlarda salgın şeklini alan misak akdı hastalığını şiddetlendirmek istemem. Düşündüğüm şey, şeklinde mümkün olduğu kadar sade ve açık bir tarzı tesviyedir. Öyle bir tarzı tesviye ki, hem faşist İtalyanın psikolojisine hem de İngilterenin mizacına uygun olsun. Düşünülen tarzı tesviye, iki tarafın karşılıklı menfaatlerini korumalıdır. Binaenaleyh bu anlaşma iki taraflı ve Akdenizde sahili bulunan diğer devletleri tamamile tatmin edecek mahiyette olmalıdır.*

Şayanı memnuniyet bir formül bulmak zor bir iş olmamak gerektir. Fakat böyle bir formülü bulmanın başlangıcı, doğmak üzere bulunan yeni siyasi havadır. Bu yeni siyasî hava, iki milletin tarihinde yeni bir sahife çevrilmekte olduğuna dair olan inanı haklı gösteriyor.»

Talimat almak üzere Romaya gidecek olan İtalyanın Londra sefiri M. Grandi

M. GRANDİ TALİMAT ALMAK ÜZERE ROMAYA GİDİYOR

Londra 12 (A.A.) — Daily Mail gazetesinin bildirdiğine göre, İtalyanın Londra büyük elçisi M. Grandi, yakında Romaya gidecek ve Akdenizde İngiliz - İtalyan münasebetlerinin tanzimi hakkında bazı müzakerelerde bulunacaktır. M. Grandi, Romadan Londraya müsbet cevapla dönecektir.

İngiliz hükûmeti azalarının ekseriyeti, zamanın suitefehhümleri izaleye hassatan elverişli olduğu fikrindedir.

Londrada M. Mussolini tarafından izhar edilen dostane hissiyat memnuniyetle kaydedilmekte ve müzakerelerin pek yakında katî bir sureti hal ile neticeleneceği sanılmaktadır.

Ayni gazetenin Roma muhabiri ise Roma ile Londra arasında müzakerelere şimdiden başlanmış olduğunu bildirmektedir. Bu müzakerelerde esas, Akdenizdeki bahriye kuvvetlerinin bugünkü vaziyetinin idamesidir.

Daily Telegraph gazetesi de, pek yakında gerek İngiltere gerek İtalya için şayanı memnuniyet bir anlaşmaya varılacağı kanaatını izhar eylemektedir.

Ayni gazetenin Romadan bildirdiğine göre, Kont Cianonun Londrayı ziyareti hakkındaki haberler şimdilik mevsimsizdir. Romada tebarüz ettirildiğine göre, böyle bir ziyaret için ilk teşebbüsü yapmak İngiliz hükûmetine aid bulunmaktadır. Maamafih, bu ziyaret esasen birinci kânun ayından evvel de kabil değildir.

HENÜZ MÜZAKERE BAŞLAMAMIŞ

Londra 12 (A.A.) — Röyter ajansının diplomasi muhabiri yazıyor:

Londra siyasî mahafili, M. Baldvin ile M. Mussolininin son nutuklarının vaziyeti tenvir etmiş ve İngilizlerle İtalyanlar arasında daha dostane münasebetler tesisine doğru bir yol açmış olduğunu beyan etmektedir.

Maamafih bu muhabir, İngilternin İtalya ile İngiltere arasında Akdenize aid bir itilâfname aktına matuf bazı tekliflerde bulunmamış olduğunu ilâve etmektedir.

Bu bapda henüz hiç bir müzakere yapılmamıştır. Fakat diplomasi yolile iskandiller yapılmış olduğu zannedilmektedir.

Londra 12 (A.A.) — Bazı gazeteler İngiltere büyük elçisi Sir Eric Drummond'un İtalyan hükûmetinden M. Mussolininin bir Akdeniz anlaşması hakkındaki arzularının kendisine bildirilmesini rica eylediğini yazmışlardı.

Reuter ajansının Roma muhabirinin bildirdiğine göre, bu haberler, resmî makamlar tarafından yalanlanmaktadır. Bu ana kadar İngiliz hükûmeti İtalya hükûmetinden böyle hiçbir talepte bulunmamıştır.

Maamafih Roma siyasî mahafili, böyle bir talep vukuunda M. Mussolininin memnuniyetle lâzım gelen izahatı vereceği fikrindedirler.

Piyango talihlileri

Büyük ikramiye, bir bakkal çırağına düştü

Çırak, nişanlısile evlenecek ve bir evceğiz alacak berberler cemiyeti reisi de 30,000 lira kazandı

Bu geşidenin en büyük ikramiyesi olan 30,000 lira Cihangirde genç bir bakkal çırağına çıkmıştır.

Yorgi ismindeki bu gence müjdeyi vermek üzere dün Cihangire Yorginin çalıştığı Viçinanın bakkal dükkânına gittik. Dükkândan elinde koca bir sepet, içinde süpürgeler, irili ufaklı şişelerle zayıf bir genç çıkıyor... Apartımanlara soğan, tuz, süpürge ve saire götüren bu gencin Yorgi olması ihtimali çok kuvvetli idi. Sorduk:

— Yorgi sen misin?.

— Benim.

«Uğur» bayii müjdeledi:

— Sana 30,000 lira çıktı.

Şimdiye kadar birçok piyango talihlilerine müjde verilirken gördüm. Lâkin bu derece heyecanlısına hiç raslamamıştım. Elinden sepeti attı, ve ilk sözü şu oldu:

— Rica ederim.. benimle alay etmeyiniz..

— Alay malay değil.. büyük ikramiyeyi kazandın..

— 30,000 lira?.

— Evet.. 30,000 lira..

— Yok canım şaka ediyorsunuz.. vaz geçin allahaşkına..

Biz bir grup Yorgiye en büyük ikramiyeyi kazandığına inandırabilinceye kadar akla karayı seçtik.. zavallı Yorgi bu güzel havadise bir türlü

30,000 liralık büyük ikramiyeyi kazanan İstanbul berberler cemiyeti reisi İsmail Hakkı

(Devamı 4 üncü sahifede)

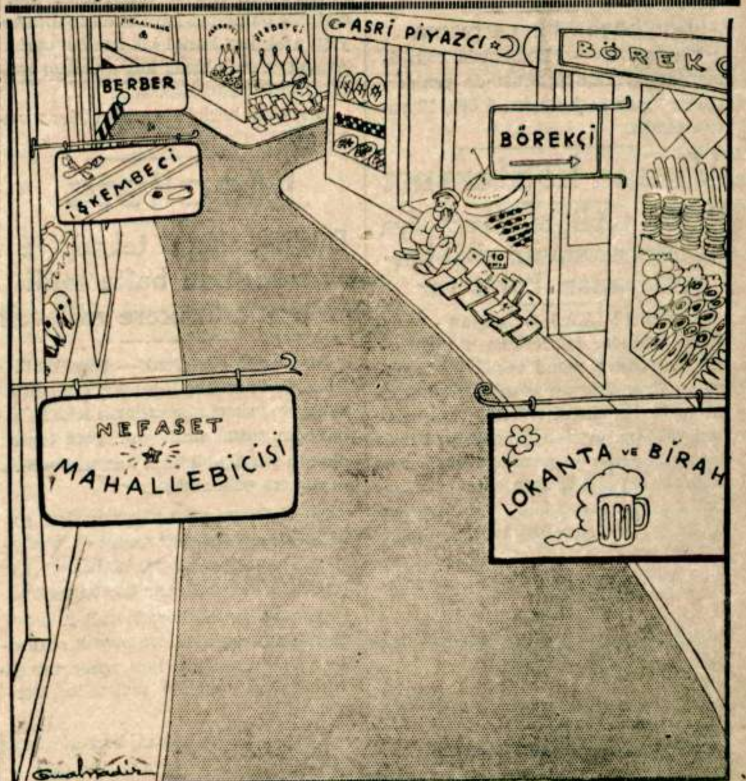
Çöpler için yeni kamyon ve arabalar alınacak

Şehir meclisi dün bu hususta 43 bin liralık tahsisat kabul etti

Şehir meclisi ikinci reis vekili Tevfiğin reisliği altında toplandı. Balıkların tuzlama yerleri hakkında daimî encümen tarafından hazırlanan talimatname sıhhiye encümenine havale edildi. Bu talimatname balık tuzlama yerlerinin sıhhî şartlarını temin edecektir.

Bundan sonra tahrir masrafının bütçenin masraf ve irad fasıllarına kaydı, inkılâp müzesi memurunun müdürlüğe tebdili kabul edildi. Şehir tiyatrosunun 933 ve 934 ve düşkünler evinin 933 malî yıllarına aid katî hesap mazbataları münakaşasız kabul edildi. Bundan başka diğer bazı evrak muhtelif encümenlere havale edildikten sonra Fatihte Çarşambada Sultanselime gitmek üzere Kazaskerler mezarlığı içinde açılacak yola (Yavuz Selim) adı

(Devamı 4 üncü sahifede)

İlim ve irfan kaynağı Bâbıâli caddesi nden bir manzara!...

Küçük sanatlar kongresi açıldı

İktisat vekili sanat erbabını himaye edecek lâyihanın esasını anlattı

Küçük sanatlarda çalışan kalfa ve çıraklar kazanç vergisinden muaf tutulacak, sanat erbabının kredi ihtiyaçları Halk bankasınca temin edilecektir

Ankara 12 (Telefon) — Elişleri ve küçük sanatlar kongresi bugün İktisad vekâleti salonunda İktisad vekili B. Celâl Bayarın bir nutku ile açıldı. Kongrede bütün vilâyetlerden gelen küçük sanat erbabından başka, mebuslar, ve vekâletlerin alâkadar memurları da hazır bulunuyorlardı.

İktisad vekili B. Celâl Bayar nutkunda hükûmetin küçük sanatları da plânlaştırmak kararında olduğunu, küçük sanatların tekâmül ve ilerlemesi için vekâletin lâzım gelen tedkikleri ikmal ettiğini söyledikten sonra memleketimizde küçük sanat erbabının bugünkü dağınık vaziyetini izah etti. Büyük endüstri üzerinde muazzam bir programla yürüyen hükûmetin küçük sanatları himayesi için de ayrı bir program hazırladığını işaret ederek ezcümle dedi ki:

— Bizim iktisadî prensipimiz devletçiliktir. Büyük sanayide bunu tatbik ediyoruz. Devletçiliğimiz mülkiyeti tanır, ferdi himaye eder bir devletçiliktir. Küçük sanayide ise sadece yaptırıcı sıfatımızla çalışacağız. Elişlerinde çalışmağı teşvik ve himaye edebilmek için maddî ve manevî cephede bunu ele almak istiyoruz.

Bazı sanatkârlarımız büyük mahrumiyet içinde çalışmaktadırlar. Sanatlarını icra edebilmek için muhtaç oldukları iptidaî maddeleri bile tedarikten âcizdirler. Mesailerinde başkaları

(Devamı 5 inci sahifede)

Doktor Şaht

Cumaretsi akşamını İstanbulda geçirmesi muhtemeldir

Alman iktisad nazırı ve Rayşbank reisi doktor Şahtın yakında Ankarayı ziyaret edeceğini yazmıştık. Doktor Şaht cumartesi günü tayyare ile Berlinden hareket edecek, o akşam İstanbula vasıl olacaktır. Geceyi İstanbulda geçirerek ertesi günü gene tayyare ile Ankaraya gitmesi muhtemeldir. Doktor Şaht pazartesi günü hükûmetimiz etkânile görüşecektir.

Daktor Hjalmar Şaht 1877 senesinde doğmuştur. Şimdi 59 yaşındadır. Babası tüccardı. Kendisi Hamburg üniversitesinde okumuştur. Üniversiteden çıktıktan sonra bankacılık ve maliye işlerile meşgul olmuştur. Dresdner bank drektör muavinliğinde bulunmuş, Darmştader ve Nasyonal bank sahiplerindendir. Şimdi Rayşbank reisi ve Alman iktisad nazırıdır.

Moskovada tevkifler

Bir kaç Alman tutuldu, tahkikat yapılıyor

Moskova 12 (A.A.) — Tass ajansı bildiriyor: Moskovada, Alman tebeasından bir kaç ecnebi mütehassıs, devlet aleyhine faaliyet suçundan tevkif edilmiştir. Adliye, bu meselenin tahkikatına devam etmektedir.

Son dakika

Yeşilköy istasyonunda iki tren çarpıştı

Iki kişi yaralandı. Hadisenin sebebi tahkik ediliyor

Dün akşam Sirkeciden 5,55 de kalkan 333 numaralı tren Yeşilköy istasyonunda 340 numaralı lokomotifle çarpışmıştır. Bazı vagonlar hasara uğramıştır. Lokomotiflerin tamponları biribirine girmiştir.

333 numaralı tren makinist Arifin idaresi altında idi. Tren manevra yapmakta olan makinist Osmanın idare ettiği lokomotife bindirmiştir.

Çarpışmada camlar kırılmıştır. Yolculardan Galib adında biri dizkapağından, ateşçi Lûtfi sağ kalçasından hafifce yaralanmışlardır.

Adliye, Yeşilköy polisi tahkikata başlamıştır. Alâkadarların ifadeleri alınmıştır. Kazanın sebebi henüz anlaşılamamıştır. Çarpan trenin makinist ve memurları Semaforda yolun açık olduğu işaretini gördüklerini iddia ediyorlar.

Madridde şiddetli harp devam ediyor

Iki taraf da mütemadiyen hücum ediyor. Vaziyette değişiklik yoktur

Paris 13 (Akşam) — Madridde şiddetli muharebeler devam ediyor. İki taraf ta tanklar, tayyarelerle taarruz ediyorlar. Top ateşi şiddetlidir. Harp bilhassa Manzanares sahilinde ve Casa del Campo ormanında şiddetlidir. Burada mütemadi hücumlar, mukabil hücumlar yapılıyor. Cephe değişmemiştir.

İSPANYAYA SİLÂH GÖNDERİLECEK Mİ?

Londra 13 (A.A.) — Avam kamarasında işçi partisine mensub bir saylav M. Edene şu suali sormuştur: «M. Blum, İspanyol hükûmetine karşı konulan silâh ambargosunun kaldırılması için müzakerelere girişmek mümkün olup olmadığını İngiliz hükûmetinden sormuş mudur?»

M. Eden, İspanyol hududunun beynelmilel kontrolu için ademi müdahale komitesine yapılan tebliğden başka Fransa hükûmeti tarafından hiç bir resmî müracaat yapılmadığını söylemiştir.

Ingiliz başvekili diyor ki :

"Sulh ihlâl edildiği takdirde İngiltere harbe hazır bulunmalıdır„

Londra 12 (A.A.) — Millî müdafaa hakkında Avam kamarasında yapılan müzakerelere devam edilmiştir. Söz alan M. Baldvin ezcümle demiştir ki:

İki kanaat beslemekteyim:

1 — İngiliz siyasası Avrupa sulhunu temine yardım için elinden geldiği kadar çalışmalıdır.

2 — Sulh ihlâl olunduğu takdirde İngiltere harbe hazır bulunmalıdır.

Bütün memleketin de bu kanaatte olduğunu zannederim.

M. Baldvin, İngilterenin müdafaa sevkülceyş tertibatını hava taarruzlarına karşı korunma plânını ifşa etmek istememiştir.

Bombayda bir çarpışma

Londra 13 — Bombayda müslümanlarla Hindular arasında yeniden çarpışmalar başlamıştır. 4 ölü, 12 yaralı vardır.

Viyana konferansı

Resmî tebliğte Avusturya ve Macaristanın silâhlanmasından bahis var

Viyana 12 (A.A.) — İtalyan - Avusturya - Macar konferansı münasebetile neşredilen resmî tebliğ, Avusturya ve Macaristanın silâhlanma hakkını teyid etmektedir. Tebliğ, Macaristan ve Avusturyanın, İtalyanın Habeş imparatorluğunu tanımağa karar verdikleri ve Habeşistanın ekonomik sahada işletilmesine iştirak hususundaki Macar ve Avusturya hükûmetleri tarafından izhar edilen arzunun İtalya tarafından nazarı itibara alınacağını ilâve etmektedir.

Filistine giden tahkik komisyonu işe başladı

Kudüs 12 (A.A.) — Tahkik komisyonu, bugün saat 15 de âli komiserlik dairesinde mesaisine başlamıştır. Âli Arap komitesi, komisyon mesaisine iştirak etmemesi sebeplerini mübeyyin bir muhtıra vermiştir.

M. Beck'in Londra seyahati

Garp misakının Lehistanı infirada düşürmiyeceğine dair teminat aldı

Londra 12 (A.A.) — Havas ajansından: M. Bekin Londraya ziyaretinin başlıca neticesi, Lehistanın garp misakına karşı göstermekte olduğu alâkaya ve Varşova hükûmetinin bu misakın Lehistanın infirad haline düşmesine müncer olmaması arzusuna İngiliz efkârı umumiyesinin nazarı dikkatini celbetmek olmuştur.

M. Bek, garbî Avrupa için yapılacak her hangi bir misakın geçenlerde tecdid edilmiş olan Fransız-Leh ittifakını müteessir edemiyeceği hakkında teminat almıştır.

Bu da gösteriyor ki, İngilterede, Fransa gibi, Lehistan meselesinin şarkî Avrupada ehemmiyetini muhafaza etmekte olduğuna kani bulunmakta ve yapılacak her hangi bir itilâfın garbî Avrupaya münhasır kalmayacağı mütaleasında bulunmaktadır.

Bu nokta haricinde görüşmeler umumî mahiyette olmuştur. .

Mecliste

Bugün, askerî tekaüt ve berberlerin hafta tatili kanunu müzakere edilecek

Ankara 13 (Telefon) — Büyük Millet meclisinin bugünkü toplantısında subay ve askerî memurların tekaütlükleri için rütbe sınıflarına göre tayin olunan yaşları bildiren kanun lâyihası müzakere edilecektir.

Bu lâyihaya göre yar subaylar, asteğmen ve teğmenler azamî 41, yüzbaşı ve ön yüzbaşılar 46, binbaşılar 52, yarbaylar 55, albaylar 58, tugeneral, tümgenrallar 60, korgenerallar, orgenerallar 65, mareşal ve büyük amiraller 68 yaşlarını bitirince rızalarına bakılmaksızın tekaüde sevkedileceklerdir.

Bundan başka bugün, berberlerin de pazar günü tatil yapmalarına dair olan kanun lâyihası müzakere edilecektir.

Bu Sabahki Telgraflar

Madrid mukavemet ediyor

Şimdi daha ziyade hükûmet kuvvetleri taarruzda bulunuyor

Paris 12 (Akşam) — Madrid etrafında vaziyette değişiklik yoktur. Kasa del Campo mıntakasında şiddetli muharebeler olmuştur. Madridde neşredilen tebliğde asilerin bir mıktar geri sürüldükleri bildiriliyor.

Hükûmetin tayyareleri asilerin Madrid etrafındaki bütün mevzilerini bombardıman etmiştir. Asilerin bir bombardıman tayyaresi hükûmete teslim olmuştur.

Valanstan Madride takviye kıtaatı gelmektedir.

TAKVİYE KITAATI GELİYOR

Paris 12 — Madridin bombardımanı devam ediyor. Asilerin tebliğinde hükûmetçilerin taarruzlarının tardedildiği, Guadaljara cephesinde de hükûmet kuvvetlerinin tanklarla taarruz ettiği, fakat bu taarruzların tardedildiği bildiriliyor.

SON MUHAREBELER

Paris 12 — Madrid etrafında şimdi hükûmet kuvvetleri faaliyet göstermekte, mütemadiyen taarruzlarda bulunmaktadır. Asiler bu taarruzların tardedildiğini iddia ediyorlar. Hükûmetin tebliğleri ise asilerin epeyce geri sürüldüğünü bildirmektedir.

Dün öğleden sonra asiler şimal istasyonu civarında bir taarruza kalkışmışlarsa da püskürtülmüşlerdir.

KRALLIK İADE EDİLMİYECEKMİŞ

Napoli 12 — General Frankonun kardeşi buraya gelmiştir. Binbaşı Franko İspanyada krallığın avdeti muhakkak lüzumlu olmadığını, yeni hükûmetin bidayette askerî mahiyette, sonra İtalyadaki gibi korporatif tarzda olacağını söylemiştir.

Binbaşı Franko seyehatinin sebebi hakkında bir şey söylememiştir.

KARADENİZ HUDUDLARINI KONTROL?

Londra 12 (A.A.) — Mütehassıslar, İspanyanın beynelmilel komisyon tarafından Karadeniz hududlarını kontrol etmesinin senede bir milyon İngiliz lirasına mal olacağını beyan etmektedirler.

Şimdi mevzuu bahis olan mesele, alâkadar muhtelif devletlerin bu masraflara iştirakleri nisbetini tesbit etmektir.

Ankara tıp fakültesi

Sıhhiye vekâleti projelerin hazırlığına başladı

Ankara 12 (Telefon) — Sıhhiye vekâleti 1937 de Ankarada kurulacak tıp fakültesinin projelerini yaptırmaktadır. Fakülte Sıhhiye vekâletine ve hastanelere yakınlığı dolayısile şimdi Ankara erkek lisesinin bulunduğu geniş arsada yapılacaktır. Bu mekteb binası yıkılacaktır.

Yeni erkek lisesi binası Yenişehirde köprünün sağ tarafındaki arsada inşa edilecektir. Yeni binaya (Atatürk lisesi) ismi verilecektir.

Bundan başka başvekâlet binasının arkasına düşen sahada da icabında liseye kalbedilebilecek büyük bir orta mektep binası inşa edilecektir.

Muallimler arasında tayinler

Beykoz orta okul sekreteri Mehmed Ali, Üsküdar ikinci orta okul sekreterliğine, Kadıköy birinci orta okul fransızca muallimliğine Şehap, Fatih orta okul riyaziye muallimliğine İsmail Orhan, Pertevniyal lisesi jimnastik muallimliğine ilâveten Fatih orta okulu İsmail tayin edilmişlerdir.

Istanbulun rıhtımları

Hükûmetin Galata rıhtımını güzel sanatlar akademisine kadar uzatacağı yazılmıştı. Eminönünden Sarayburnuna kadar olan sahadaki gümrük antrepoları kaldırılarak orada gezinti rıhtımı yapılacaktır.

Ziraat vekili

Istifâ edeceği hakkında çıkan haberler tamamile asılsızdır

Ankara 12 (Telefon) — Bir gazete ziraat vekili bay Muhlisin sıhhî sebeplerden istifa edeceğini musirren yazmaktadır. Ziraat vekili Avrupadan tamamile iyileşerek dönmüştür. Ankaraya geldiği günden beri de her gün vekâlet işleri ile muntazaman meşgul olmaktadır.

Sıhhatinde vazifesine mani olacak hiç bir değişiklik yoktur. Bay Muhlisin istifa edeceği haberi tamamile asılsızdır.

Bir İtalyan tayyaresi evlerin üzerine düştü

Roma 13 — Bir tayyare iki ev üzerine düşerek ateş almıştır. Ateş komşu evlere de sirayet etmiştir. 20 ölü 40 yaralı vardır.

Leh ordusu

Varşova 13 (Akşam) — Lehistanın teşekkülünün on sekizinci yıl dönümü münasebetile geçit resmi yapılmıştır. Bu resim Leh ordusunun müthiş tekemmülünü göstermiştir.

Sancak, Suriye seçimine iştirak etmiyecek

Ermenilerle Aleviler de buna karar verdiler

Antakya 12 — Sancakta Suriye intihab mücadelesine iştirak etmemek kararı katidir. Ermenilerle Aleviler de bu fikirdedirler. Bazı kimseler şahsî menfaatleri için muhalif fikirde propaganda yapıyorlar. Fakat seçime iştirak etmemek kararı katidir.

Bazı yabancı memurların seçime iştirak propagandaları aksi tesir yapmaktadır. Bu hareketler protesto ediliyor.

Subay ve askerî memurların tekaüdü

Yaş haddi hakkındaki kanunda değişiklik yapıldı

Ankara 12 — Subay ve askerî memurların tekaüdü için yaş haddi hakkındaki kanunda değişiklik yapılmıştır. Hazırlanan lâyihaya göre, yarsubaylar, asteğmen ve teğmenler için hizmet edecekleri azamî yaş (41), yüzbaşı ve önyüzbaşılar için (46), binbaşılar için (52), yarbaylar için (55), albaylar için (58), Tuğgeneral, Tümgeneral, Tuğamiral ve Tümamirallar için (60), Korkeneral, Orgenarel, Koramiral, Oramirallar için (65), Mareşal ve büyük amiraller için (68) dir.

Askerî memurların hizmet edecekleri azamî yaş (60) olarak tesbit edilmekte yalnız altıncı, yedinci, sekizinci sınıflarla memur muavinlerinin azamî yaşları (50) olarak tasrih edilmektedir.

Mersin ve Karsta hayvan borsası kurulacak

Ankara 12 (Telefon) — Mersin ve Kars mıntakalarının ihracat maddeleri arasında mühim bir mevkii olan canlı hayvanlar için müstakir ve muntazam bir piyasa tesisi faydalı görülmüştür. Bu iki yerde birer hayvan borsası kurulmasına karar verilmiştir.

Fransız sosyalist partisinin bir kararı

Paris 13 — Sosyalist fırkası fabrikalarda sosyalist amikal grupları kurmağa karar vermiştir. Bu gruplar komünistlerin yaptıkları teşkilâta rekabet içindir.

Halk partisi vilâyet kongreleri

Bu sene müşahid sıfatile - birer mebus iştirak edecek

Ankara 12 (Telefon) — İki senede bir yapılmakta olan Cumhuriyet Halk partisi vilâyet kongreleri hazırlıklarına memleketin her tarafında devam edilmektedir. Kongrelerin toplanmasına yakında başlanacaktır.

Bu yılki vilâyet kongrelerine müşahid sıfatile birer mebus iştirak ettirilmesine Cumhuriyet Halk partisi tarafından karar verilmiştir.

Bugün saat 15 te parti merkezinde dahiliye vekili ve parti genel sekreteri B. Şükrü Kayanın riyasetinde toplanan idare heyeti toplantısında, müşahit sıfatile vilâyetlere gidecek mebuslar seçilmişlerdir.

Muallim mektebi mezunları üniversiteye kabul edilecek mi?

Ankara 12 (Telefon) — Muallim mektebi mezunlarının Ankara dil tarih fakültesine kabul edilmeleri üzerine İstanbulda bulunan muallim mektebi mezunları da İstanbul üniversitesine kabul edilmeleri için maarif vekâletine müracaat etmişlerdir.

Maarif vekâleti bu müracaatı tetkik ediyor. Yakında muallim mektebi mezunlarının üniversiteye kabul edilecekleri hakkında bir karar verilmesi muhtemeldir.

Müessif bir irtihal

Sabancalı Hakkı dün gece öldü

Memleketimizin tanınmış simalarından ve eski «İttihat ve Terakki» nin murahhaslarından Sabancalı Hakkı, dün gece saat onda fücceten ölmüştür.

Harbiye mektebinden 319 senesinde mezun olan merhum, Makedonyaya gitmiş, meşrutiyetin ilân ve istihsalinde hizmetleri görülmüş, Trablus harbine iştirak etmiş, meşrutiyet devrinde çok faal bir rol oynamıştır.

Merhumun cenazesi bugün saat on birde Şişlide Osmanbeyde Şair Nigâr (eski Ahmetbey) sokağında Nebahat apartımanından kaldırılacak ve Teşvikiye camiinde namazı kılındıktan sonra aile mezarlığına defnedilecektir.

Acı bir kayıp

Şehrimizin ve İzmirin tanınmış ailelerinden Şerifzade ailesine mensup bayan Nüveyre, kısa bir hastalıktan sonra 24 yaşında irtihal etmiştir.

Bayan Nüveyre çok iyi tahsil görmüş, muhtelif ecnebî lisanlarına vakıf kıymetli bir kızdı. Genç yaşında irtihali çok acı bir zıya teşkil eder. Cenazesi yarın Şişli Sıhhat yurdundan kaldırılacaktır. Çok acı bir zıyaa uğrıyan merhumenin annesi bayan Sezaya, ve kardeşlerine samimî taziyetlerimizi beyan ederiz.

ŞEHİR HABERLERİ

AKŞAMDAN AKŞAMA

Kömür yolu

Zonguldak kömür havzası ile iç Anadoluyu şimendiferle bağlamak için gösterilen himmet muzaffer oldu. Bu hat bir kaç güne kadar ikmal ediliyor ve kömür havzasından hareket edecek ilk tren Ankaraya siyah elması yetiştirmeğe hazırlanıyor.

Alelâde bir havadis gibi gazetelerde yer alan şu fıkranın bin bir gece masalları gibi bize hayal âleminden parlak ve mesud hakikatler getirdiğini biraz düşünmek icab eder. Bugün bir küçük cümle içinde hulâsa ediverdiğimiz şu vakada senelerce sürmüş gayret, sebat, metanet gibi meziyetlerle beraber Türk irfan ve ihtisasına da büyük bir mevki ayrılmıştır. Ayni zamanda ekonomik bir siyasetin de bu mesud neticeyi temin hususunda en derin tesiri görülmüştür. Onun için, şu neticede cumhuriyet rejiminin etrafile teemmül edilerek, hazırlanarak yorulmaz ve yılmaz bir azim ile tatbik edilmiş esaslı bir siyasetinin tecellisini görmek iktiza eder.

Kömür hattı iptida Karadeniz kıyılarında Filyostan içeriye doğru yapılmağa başlandı. Orada liman değil, tahta iskele bile yoktu. Ağır demiryolu malzemesini sadece o sahillere çıkarıp yığmak bile büyük bir derd teşkil ediyordu. Raylar bazan deniz suları içinden mandalarla çekilerek sahile alınabildi. Kömür hattı işte bu kadar zorluklarla mücadele edilmek suretile Ankaraya doğru uzandı. Ve nihayet bitti. Sonra daha zor bir vazifeye sıra geliyordu. Filyos ile Zonguldak havzası arasındaki kısa fakat gayet sarp bir parçayı ikmal etmek. İşte bugünlerde açılma resmi yapılacak olan hat budur. Demiryolunu Filyos kıyısında bırakmak hiç bir pratik netice tevlid etmezdi.

Şimdiye kadar Zonguldak kömürleri Anadolu içerilerine sokulmak için denizden İstanbula gelmek ve şimendiferle Ankaraya taşınmak icab ederdi. Bunun masraf itibarile mahzurlarından başka nakliyatın sekteye uğraması gibi tehlikesi de mevcuttu. Şimdi bütün bu eski tehlikeler, zorluklar, terakki yolundaki manialar cumhuriyetin himmeti ile tarihe karışmış bulunuyor.

Elde ettiğimiz şu neticenin parlaklığı karşısında kalblerimizde pek haklı bir iftihar duyarken bunun arkasından gelecek ikinci adımı düşünmek saadetimizi bir kat daha arttırıyor. İnşası tasavvur edilen büyük elektrik santralı bu havzadan etrafa nur saçmağa başladığı gün bize bir bayram daha hazırlanmış demektir.

Akşamcı

Parti kaza kongreleri başlıyor

Halk partisi kaza kongrelerine yarından itibaren başlanacaktır. Kongrelere bu ayın 29 unda nihayet verilecek ve bunu müteakip kânunuevvel ayında vilâyet kongresi yapılacaktır.

Kazaların dileklerine aid bütün hazırlıklar kongrelerde katî şeklini alacak vilâyet ve belediyeye aid olanlar da doğrudan doğruya parti genel sekreterliğine gönderilecek olanlar ayrılmış bir halde vilâyet kongresine arzedilecektir.

Sığınaklar

Bir katlı binaların istisnası düşünülüypr

Gaz sığınakları hakkındaki talimatnamenin, bazı mühhem tabirlerin tavzihi için belediye fen heyeti tarafından tetkik edildiğini yazmıştık.

Her yeni binada bir sığınak yeri bulunması mecburiyeti konulduktan sonra az sermaye ile küçük bir ev yapanlar, bilhassa bir katlı ev sahipleri müşkül vaziyete düşmüşlerdir.

Hele talimatnamedeki yeni hükümler bu masrafı bir kat daha arttırmıştır. Belediye, bir kattan ibaret küçük bir mesken yapmağa mecbur olanları bu külfetten kurtarmak için bir kattan ibaret ve muayyen bir ebadda binalarda sığınak yapılmaması için şehir meclisine ayrıca bir teklifte bulunacaktır.

Diğer taraftan dahiliye vekâleti de sığınaklar hakkında bir kanun lâyihası hazırlıyor.

Bir katlı binalarda sığınak yapılmamasını şehir meclisi de muvafık görürse bu noktanın kanunda yer alması için şehir meclisi kararı bir temenni mahiyetinde hükûmete arzedilecektir.

Belediye, münferid meskenlerden ziyade umumî sığınak yerlerinin tesisini hava hücumlarına karşı daha faydalı bulmaktadır.

Haydar yakalandı

Geceleyin Beyazıdda üniversite kapısı önünde Haydar adında birinin Marika adında bir kadını bıçakla ağır yaralayıp kaçtığını dün yazmıştık.

Zabıtanın sıkı araştırması neticesinde Haydar biraz sonra yakalanmıştır. Bunların aralarında evvelce geçen bir meseleden dolayı evvelki gece gene kavga ederek bu hâdiseyi çıkardıkları anlaşılmıştır. Haydar müddeiumumiliğe teslim edilmiştir.

İki ahbap

Yanyana yatarken aralarında kavga çıktı, biri yaralandı

Üsküdarda oturan Bayram adında bir adam dün gece akrabasından Said adında birine misafirliğe gitmiştir. Gece geç vakte kadar oturduktan sonra Bayramla Said aynı odada yataklarına yatmışlardır.

İki akraba ahbap yatakta gene konuşmağa başlamışlar, bir aralık eski bir aile meselesi tazelenmiştir. Bu yüzden ev sahibi ile misafir yatakta ağız kavgasına başlamışlardır. Odada araya girip kavgayi durduracak kimse olmadığından iki kavgacı işi büyütmüşler ve bir aralık fena halde hiddetlenen Said yataktan kalkarak orada eline geçirdiği bir bıçakla ev sahibi Bayramı ağır yaralamıştır.

Bayram tedavi altına alınmış, zabıta Saidi yakalıyarak tahkikata başlamıştır.

Elektrik şirketi

Hesaplar üzerindeki tahkikatın ilk safhası bitti

Elektrik şirketinin hesapları üzerinde yapılmakta olan tahkikatın ilk safhası bitmiştir. Muafiyetten istifade edilerek Anadolu yakasında kullanmak üzere getirtilen elektrik malzemesinin İstanbul şebekesinde istimal edilmesinden doğan kaçakçılık hadisesi etrafında tahkik heyeti şimdiye kadar şirket memur ve müdürlerinden 32 kişiyi dinlemiştir. Bunlar arasında şirketin umumî direktörü de vardır.

Nafia vekâleti teftiş heyeti bay Şefiğin riyasetindeki tahkik heyeti evrak üzerinde meşgul olmak üzere Metro hanındaki çalışma bürosunu değiştirmiştir. Heyet posta telgraf başmüdürlüğünde tahsis edilen bir odada, şimdiye kadar yapılan tahkikatı evrak üzerinde bir defa daha gözden geçirmekle meşguldür. Bu iş te bittikten sonra umumî raporun hazırlanmasına başlanacaktır.

El işleri sergisi

Bayan Madeletin şapkaları muvaffakiyet kazandı

İlk defa Ankarada açılan ve çok muvaffak olan el işleri sergisine zengin bir seri ile iştirak eden bayan Madeletin şapkaları sergide muvaffakiyet kazanmış ve juri heyeti tarafından kadın şapkacılığı serisinde birinciliği kazanarak 100 lira mükâfat ve bir madalye ile taltif edilmiştir.

Bayan Madelet

Bayan Madelet memleketimizin vücudile iftihar ettiği ve az zamanda binlerce talebe yetiştiren Beyoğlu kız sanat mektebini birincilikle bitirdiği gibi şapka müsabakasında da çok takdir edilmiş ve birinciliği almıştır. Kendisi Avrupada da bir tetkik seyahati yaparak bu husustaki bilgisini arttırmıştır. Türk kadınlığının her sahada olduğu gibi bu sanat sahasında da muvaffak olduğunu ispat eden bayan Madelet Beyoğlunda Güney palasta temiz bir atelye açarak kadınlık muhitinde de hemen kendisini tanıtmış ve muvaffakiyetler kazanmıştır.

Sanayi birliği umumî kâtipliği

Sanayi birliği kâtibi umumiliğine namzet gösterilen Ankara sanayi müfettişi Halid vazifesinden istifa ederek şehrimize gelmiştir. Sanayi birliği heyeti bu ayın yirmisinde toplanarak yeni kâtibi umuminin bu vazifeye asaleten tayinini tasdik edecektir. Yeni kâtibi umumî sanayi birliğine gelerek tetkikatta bulunmuş ve işler hakkında izahat almıştır.

Ekmeklerde glüten

Ticaret odası da meseleyi tetkik ediyor

Yağmurlar yüzünden buğdaylardaki glüten miktarının azalmasından şikâyet eden değirmenciler, ekmeklerde glüten miktarının indirilmesi için zahire borsasına ve belediyeye müracaatte bulunmuşlardı. Bu ciheti Ticaret odası da tetkik etmiştir.

Ekmek imalinde kullanılan yumuşak buğdaylarda glüten nisbeti asgari yüzde dokuzdan aşağı olmaması zabıta belediye talimatnamesi iktizasından bulunduğu cihetle yağmurlardan mütevellid tabiî bir hâdise yüzünden değirmencilerin cezalandırılmamaları için talimatnamenin tadili düşünülmüştür.

Ancak yapılan uzun tetkikat glüten nisbeti indirildiği takdirde gelecek yıl müstehlikin gıdaî evsafı noksan ekmek yemesi ihtimalini ortaya koyduğundan bu sene için ekmek imalinde yumuşak buğdaylara fazla miktarda sert buğday karıştırılması daha muvafık görülüyor. Bu takdirde ekmekler biraz daha esmerleşecektir.

Yalnız şu var ki bu senenin sert buğday mahsulü bir çok mıntakalarda evvelki yıllara nisbetle azdır. Bundan başka ihracat da münhasıran sert mallar üzerindir. Bütün bu sebepler dolayısile pek yakında sert buğday fiatlerinin yumuşakları bir hayli geçeceği tahmin edilmektedir.

Herhalde alâkadarlar meseleyi etraflı bir surette tetkik ediyorlar. Değirmenciler de verilecek kararı sabırsızlıkla bekliyorlar.

Sabıkası varmış

Abdülkerimin diğer hırsızlıkları da meydana çıkarıldı

Çakmakçılarda Şerifpaşa hanında 5 numaralı dairede elbiseci aron gün geceleyin 1900 lirasile dört beşibirlik ve iki altın lirasını, bir pırlanta yüzüğünü çalan Abdülkerim adında birinin yakalandığını dün yazmıştık.

Suçlu Abdülkerim hakkında tahkikat devam ediyor. Şimdiye kadar yapılan tahkikata nazaran Abdülkerim fırsat buldukça da ötekinin berikinin dükkânlarını soyuyormuş. Evinde yapılan araştırmada Aronun çekmecesinde çaldığı para ve altınlardan maada kasa ve kilit açmağa mahsus maymuncuk, anahtar, iskarpelâ vesaire gibi bir çok ta âlet bulunmuştur. Bu adamın aynı hamda daha bir kaç tüccarın kasa ve çekmecelerinden para aşırdığı da meydana çıkmıştır. Tahkikat genişledikçe Abdülkerimin başka hırsızlıkları meydana çıkmıştır. Zabıta şu bir kaç gün içinde bunların hepsini tesbit ederek Abdülkerimi mahkemeye verecektir.

İSTANBUL HAYATI

Yıldırım mahkemesi

Akşam üzeri caddelerin en kalabalık bir zamanında tramvay Fatih caddesinden geçiyor. Herkes biribirini iterek tutunacak bir yer bulmağa çalışırken arka sahanlıkta bir gürültü başladı:

«— Bayım Sultanahmedde inecek-siniz.

«— Ne münasebet azizim. Niçin Sultanahmedde iniyorum? Ben sana Sirkeciye gideceğim dedim. Sen de benden üç kuruş otuz para aldın.

«— İyi amma, üç kuruş otuz para ile Sirkeciye kadar gidilmez.

«— Ben orasını anlamam. Sen ne kadar para alacağını iyi bilmezsen bana ne?.

«— Fakat bayım ben on senedir biletçiyim. Kaç para alacağımı bilirim. Bana hakaret etme..

Gürültü büyüdükçe büyüdü. Herkes arka sahanlığa yığıldı. Hakaret kelimesini duyunca yolcular arasından biri söylenmeğe başladı:

«— Eyvahlar olsun. Şimdi yıldırım mahkemesine baş vururlarsa vay bizim halimize. Hem yolumuzdan kalacağız, hem şahid olacağız..

Tramvayın basamağına asılan bedavacı yolculardan biri de atıldı:

«— Biletçi abii, enayi gibi ne duruyorsun?. Polise haber ver, yıldırım mahkemesine git..

Biletçi acı acı zili çekti. Tramvay olduğu yerde zınk diye durdu. Bilet kutusunu koltukluyarak;

«— Arkadaş, kaç para alacağını bilmiyorsun, diye bana hakaret etmeyi şimdi sana gösteririm. Gel bakalım, mahkemeye gideceğiz..

Diye hiddetle tramvaydan atlayıp polis karakoluna doğru koşmağa başladı. Biletçinin sözleri yolcular arasında bir salgın hastalık tesiri yaptı. Herkes:

«— Aman azizim şimdi hiç yoktan şahid diye dolaşmaktansa savuşmak daha iyidir..

Diyerek gene itişe, kakışa kapıdan kaçışmağa başladılar. İki dakika içinde tramvayda vatmandan başka kimse kalmadı. Ve o arada tabiî ki dava edilecek adam da çoktan savuştu.

C. R.

İşçilerin müracaatları

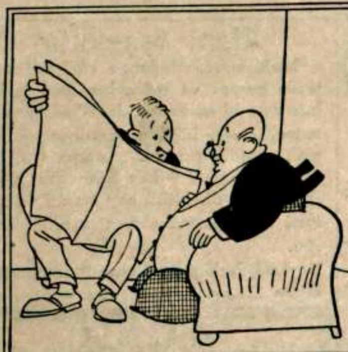
İş kanununun tatbikinden evel işlerinden çıkarılan işçilerin müracaatları sanayi müfettişliği tarafından Ankaraya bildirilmiştir. İş kanununun tatbiki için Ankarada teşkilât kurulması dolayısile badema yapılacak müracaatlar da Ankaraya gönderilecektir. Sanayi müfettişliği fabrikaları kontrol etmekle beraber burada işçilerin dertlerile de meşgul olacaktır. Şikâyetler muntazam bir şekilde merkeze bildirilecektir.

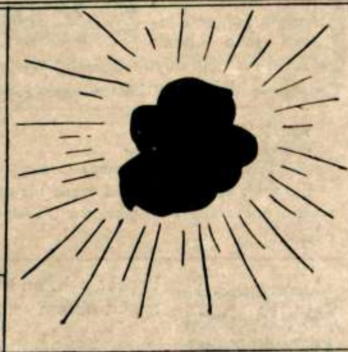
Ahırkapıdaki tütün deposundan haftalık tediyat meselesinde müessese ile anlaşamadıklarından dolayı işlerinden çıkan amele sanayi müfettişliğine de müracaatta bulunmuşlardır. Kendilerine tahriren müracaat etmeleri icabedeceği bildirilmiştir.

Norveç elçisi

Ankara Norveç elçisi M. Bentzon dün refikasile beraber Atinaya hareket etmiştir. Gaybubeti esnasında maslahatgüzarlık vazifesini M. Orre görecektir.

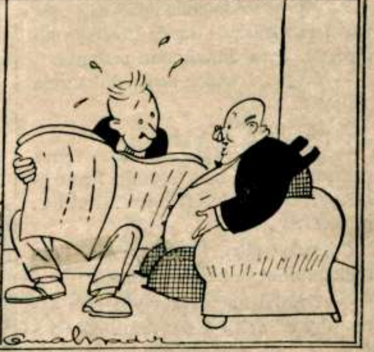
Bay Amcaya göre...

— Medenî bir milletin kendisine yararlığı dokunanları bir gün bile unutmaması en büyük bir vazifeder bay Amca...

... Meselâ 108 sene evvel Ereğlide maden kömürünü keşfeden bir Uzun Mehmedimiz var...

... Amerikalı sinema yıldızları bugünkü kazanç ve muvaffakiyetlerini nasıl Kristof Kolomba borçlu iseler...

... Bugün memleketimizde tüten bacalar da varlıklarını bu Uzun Mehmede borçludurlar. Birkaç yıldanberi Zonguldak Halkevinde yapılan kömür töreni memleket sanayiinin bu adama olan saygısını ifade ettiği için, çok hoşuma gidiyor!...

B. A. — İyi amma yılda bir tören azdır. Ancak 102 nci yılında hatıra gelen bir adama duyulan borç her ay bir tören yapılsa gene ödenmez!..

Piyango talihlileri

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

inanmıyordu. Bu sırada da karşıki apartımanın balkonundan bir hizmetçi seslendi:

— Yorgi.. çamaşırda bekliyoruz.. hani çivid getirecektin?.

Zavallı Yorginin çividi görecek, çividi düşünecek hali mi var?. Bereket ustası..

— Yorgi sen çividi bana bırak.. ben götürürüm. Sen gel hele şöyle dükkâna.. biraz istirahat et.. dedi.

Yorgi hakikaten istirahat edecek bir halde idi, bir arkadaşına:

— Bana, dedi, bir limonata yap..

Bir limon kestiler, şekersiz bir limonata yaptılar. Yorgi bir hamlede bunu içti:

— Şükür Allaha.. dedi..

Bundan sonra konuşmağa başladık. Sordum:

— E bay Yorgi... Bu bakkal çıraklığından kaç para kazanıyorsun bakalım.

— 10 lira aylığım var.. 3 liraya bir odada oturuyorum. Yedi lira ile de geçiniyorum. Bekârım..

Ustası ilâve etti:

— 4 sendir de nişanlı.. dört senedir evlenmek için para bekliyorlardı.. bu para hızır gibi yetişti..

— Peki paranla ne yapacaksın Yorgi?..

— Yapacak öyle şeylerim var ki... Bir kere ustamın söylediği iş... Ondan sonra...

Yorgi burada kahkahalarla güldü:

— Hey Allahım.. bu sabah düşündüm. Kış geldi palto ister.. ustama diyordum ki:

— Allahtan bir şeycikler istemem. Tek bana 100 lira çıksın.. 100 lira ile şöyle kendimi bir donatayım.. bir palto, bir şapka, bir çift iskarpin..

Bak ben 100 lira isterken kaç para çıktı.. piyangoda kazanmak ister misin? Gönlünü temiz tut.. kendimi methetmek gibi olmasın ama ben çok iyi yürekliyimdir.

Ustası Yorgiyi pek seviyordu:

— Öyledir.. cebinde 10 para olsa karşısına bir fukara çıksa.. hemen çıkarıp onluğu verir.... Allah da onun kalbine göre verdi işte...

Yorgi devam etti:

— Şimdi palto yaptıracağım.. hem de istediğim gibi... Lâciverd bir palto...

Bir çırak arkadaşı seslendi:

— Yaşadın be Yorgi..

Yorgi:

— Sonra askerliğim geldi. Bedel vereceğim... Askerliğim biter bitmez küçük bir evceğiz.. oooh... Allahtan daha ne isteyim? Belâmı mı?.

Bu bileti de nasıl aldım bilir misiniz? Bayiin adamı gelmiş dükkânda bilet satıyordu. Ustam bir bilet aldı. Ben mahzun mahzun duruyordum. Usta:

— Yorgi sen de alsana.. dedi.

— Param yok usta.. dedim.

— Canım al sen.. sonra ödersin..

Hemen bir bilet aldım. Benimle beraber dükkânda ihtiyar bir çırak da böyle ustadan borç para ile bir bilet aldı. Talih insana verince veriyor. Borç alınan bilete de işte çıktı. Bugün bana parayı verirler mi dersiniz.

— Tabiî.. şimdi gidip bankadan alacaksın..

— Haydi gidelim..

Birdenbire aklına gayet mühim bir şey gelmiş gibi durdu. Ustasına yavaşça bir şeyler söyledi. Usta güldü. Sordum.

— Nişanlısına haber vermek istiyor.. dedi.

Yorgiyi bir otomobile bindirdiler. Büyük ikramiyesini almağa bankaya gidiyordu. Usta dükkândan seslendi:

— Yorgi... Bundan sonra dükkânda çalışacak mısın?.

Yorgi otomobilden cevap verdi:

— Tabiî ustacığım.. iki saat sonra gelirim.. karşıki apartımanın 7 numarasında iki ampul istediler. Unutma.. gönderiver..

Otomobil gitti. Usta bayağı hem mahzun olmuş, hem sevinmişti:

— Yorgiyi kaçırırsam yüreğim yanar diyor.. çok iyi çocuktu.. çok namuslu.. bari gene çalışsa...

Büyük ikramiyeyi kazanan biletin bir parçası da berberler cemiyeti reisi İsmail Hakkıdadır. Lâkin İsmail Hakkı Ankarada olduğu için bayii tarafından kendisine yıldırım telgrafı çekilmiş, ikramiyenin müjdesi verilmiştir.

Bir muallimin ölümü

Cenaze merasiminde bulunan talebeden bir kısmı

Vefa lisesi ve Kuleli askeri lisesi riyaziye muallimlerinden bay Hamdi evvelki gün vefat etmiş, cenazesi talebeleri ve birçok zevat tarafından kaldırılmıştır. Bay Hamdi uzun müddet muallimlik yapmış, birçok talebe yetiştirmişti.

Çöpler

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

verildiği için buraya Kazaskerler caddesi denilmesinin doğru olmadığı hakkındaki teklif kabul edildi.

Suadiye iskelesi yanında kapatılması teklif edilen sokağın kapatılmadan evvel şehir mütehassısının mütaleasının alınması, mezad idaresinin şefkat sandığında teşhir edilecek eşyadan tebhir masrafı alınmaması kabul edildi ve diğer bazı evrak da encümenlere havale edildikten sonra birinci celseye nihayet verildi.

İkinci celse açıldığı zaman Fatih kazası azaları tarafından müştereken verilen bir takrirde Eyüpte nüfusun kesafeti itibarile Eyübün Fatihten ayrılarak ayrı bir belediye şubesi haline konulması için kanuni merasim yapılması teklif ediliyordu. Takrir kabul edilmiştir. Tedrisatı iptidaiye meclisine Refik Ahmed, Baha, Etem Akifin intihapları kabul edildi.

Bundan sonra bütçe encümeninin bir mazbatası okundu. Bu mazbatada hülâsa şöyle deniyordu:

«Çöplerin nakli hususunda geceleri geç vakte kadar çalışıldığı halde alınan kamyonlarla eski nakliye vasıtaların kâfi gelmiyor. Yeniden beş kamyon ile motörlü üç çöp arabası alınması için münakele tarikile 43 bin lira tahsisi hakkındaki belediye reisliğinin teklifi muvafıktır.»

Encümen, çöplerin nakli ve imhası için hangi usul kabul edilirse edilsin vesait kâfi gelmediğinden bu tahsisatın verilmesine taraftar olduğunu ilâve ediyordu.

Mazbata okunduktan sonra azadan Hamdi söz aldı ve:

— Yeni bir hâdise dolayısile mi buna ihtiyaç görüldü?. Vaktile bu teşkilât yapıldığı zaman niçin nazarı dikkate alınmadı?. diye sordu.

Encümen namına Abdülkadir encümenin mütaleasını izah etti. Ve nakliye vasıtalarının az olduğunu söyledi. Bunun üzerine vali ve belediye reisi cevap verdi:

— Bütçeyi tanzim ederken verdiğimiz teklif mazbatalarını tedkik ederseniz bütün bu teklifleri evvelce ileri sürdüğümüzü görürsünüz. Fakat varidatımızın malûm olan hududunu aşan masraflar karşısında kaldığımız için bu fasıldan da para kesmeğe mecbur olduk. İhtiyacımız daha çoktur. İmkân bulursak bu iş için ileride yeni tekliflerde bulunacağız.» dedi, ve mazbata da kabul edildi. Meclis pazartesi günü toplanacaktır.

Bizans tarihi hakkında bir eser türkçey tercüme edilecek

Maarif vekâleti Rus âlimlerinden A. A. Vasilide tarafından 1200 sahifeden ibaret olarak yazılan bizans tarihinin Türkçeye tercüme edilmesine karar vermiştir. Kitabın tercümesi müze müdür muavini Arif Müfide havale edilmiştir.

BORSA

İstanbul 12 Teşrinisani 1936

(AKŞAM KAPANIŞ FİATLERİ)

Esham ve Tahvilât

İst. dahilî	96,50	İş. B. Hamiline	10,—
Kuponsuz 1933		» Müessis	83,—
istikrazı	96,50	T. C. Merkez	
Ünitürk I	23,82,50	Bankası	89,—
» II	22,05,	Anadolu hisse	25,—
» III	22,20,—	Telefon	6,50
Mümessil I	45,65	Terkos	11,50
» II	42,40	Çimento	13,80
» III	—	İttihat değir.	10,25
İş Bankası	10,—	Şark »	0,80

Para (Çek fiatleri)

Paris	17,15,—	Prağ	22,50,—
Londra	613,—	Berlin	1,97,96
Nev York	79,50,—	Madrit	7,43,—
Milâno	15,12,40	Belgrad	34,82,87
Atina	88,98,75	Zloti	4,23,—
Cenevre	3,46,25	Pengo	4,32,30
Brüksel	4,70,88	Bükreş	108,76,—
Amsterdam	1,47,92	Moskova	24,75,—
Sofya	65,25,25		

İstanbul Harici Askerî KITAATI İLÂNLARI

Müstahkem mevkiin göstereceği yerlerde yaptırılacak olan 38939 lira 4 kuruş bedeli keşifli telefon hatları kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. İhalesi 19/11/936 perşembe günü saat 16 da İzmir kışladı Mst. mevki satınalma komisyonunda yapılacaktır. Teminat akçası 2920 lira 46 kuruştur. Keşfi şartnamesi ve plânları ancak komisyonda her gün görülebilir. Eksiltmeye iştirak edeceklerin Ticaret odasında mukayyet oldukları şart olduğu gibi lâakal bir hafta evvel bu işin ehli olduklarına dair Nafıa fen heyetinden vesika almaları ve bu vesikaları komisyona ibraz etmeleri lâzımdır. Eksiltmeye iştirak edeceklerin 2490 sayılı kanunun 2 ve 3 üncü maddeleriyle şartnamesinde yazılı vesikaları ilk teminat makbuz veya mektupları ile teklif mektuplarını ihale saatinden en az bir saat evvel komisyona vermiş bulunmaları. (435) (2640)

Beyoğlu Vakıflar Direktörlüğü İlânları

Miktarı Azı	Miktarı Çoğu	Cinsi	İlk peyi Lira	İlk peyi K.	Tutarı L.	Tutarı K.
3500	3600	Kilo birinci nevi ekmek	29	70	396	
75		Çeki meşe odunu	15	75	210	
75		» Gürgen »	14	62	195	
7000	7200	Kaloride				
10		Ton kok kömürü	20	25	270	

Yukarda yazılı maddelerin temdit olunan eksiltmesinde teklif edilen bedel haddı lâyıkında görülmediğinden bir ay müddetle pazarlığa bırakılmıştır. İsteklilerin her gün Beyoğlu Vakıflar direktörlüğüne müracaat edebilirler. (2903)

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

1000 metre kalın çivili kayış
1000 » ince » »

1 — Yukarıda cins ve mikdarları yazılı iki kalem malzeme nümune ve şartnamesi mucibince pazarlıkla satın alınacaktır.

2 — Pazarlık 27/11/936 tarihine rastlıyan cuma günü saat 15 de Kabataşta Levazım ve Mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

3 — Şartnameler parasız olarak hergün sözü geçen şubeden alınabilir.

4 — İsteklilerin pazarlık için tayin olunan gün ve saatte % 7,5 güvenme parlariyle birlikte adı geçen komisyona gelmeleri lâzımdır. (2749)

★

1 — Şartnamesi mucibince muhtelif renkte «2516» kilo matbaa mürekkebi pazarlıkla satın alınacaktır.

2 — Pazarlık 30/11/936 tarihine rastlıyan pazartesi günü saat 15 de Kabataşta Levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

3 — Şartnameler parasız olarak her gün sözü geçen şubeden alınabilir.

4 — İsteklilerin pazarlık için tayin olunan gün ve saatte % 7,5 güvenme paralariyle birlikte adı geçen komisyona gelmeleri lâzımdır. (2748)

YENİ NEŞRİYAT:

ARKİTEKT (Mimar)

Bu aylık derginin 68 nci sayısı bir çok zengin münderecat ile çıkmıştır Tavsiye ederiz.

Gülhane müsamereleri

Her sene olduğu gibi bu senede Gülhane Askeri tatbikat mektebinde tıbbî müsamerelere bugün başlanacaktır.

Bugün ilk toplantı saat 17,5 da yapılacaktır.

Alenî teşekkür

Mağazamızda bulunan külliyetli miktarda param ve mücevheratımı çalan hırsızları 24 saat zarfında çaldığı para ve mücevheratla birlikte meydana çıkarmak suretile yararlık gösteren İstanbul emniyet direktörü bay Salih Kılıç ve ikinci şube direktörü bay Necati ve maiyeti memurlarına alenen teşekkür ederim.

Beyazıd Şerif paşa han 9 numarada elbise tüccarı Aron Taragano.

DÜŞÜNCELER:

Tünel gişesinin ölçüsü

«Tramvay, tren, tünel, vapur gibi nakil vasıtaları olan şehirlerde şehirdaşları birinci, ikinci ve bazen de, üçüncü mevkilik diye ayırmak mümkündür.»

Bizim bildiğin bu ilimden uzak tasnifine gülüp geçecektim. Fakat birden bire aklıma tünel gişesi geldi. Evet tünelin iki başındaki gişeleri düşündüm. Ve hatırladım ki ben kendi payıma ne zaman tünele binecek olsam gişeye bir beş kuruş atarım, gişenin arkasındaki memur yüzüme şöyle bir bakar ve hiçbir şey sormadan, bir yüz parayla bir ikinci mevki markası atar önüme.

Şimdiye kadar buna ehemmiyet vermemiştim. Bizim bildiğin ilimden uzak tasnifini dinledikten sonra tünel işi gözümde ehemmiyet aldı. Hemen gittim. Gişeye yine bir beş kuruşluk uzattım ve yine bana bir ikinci mevki marka verdiler.

Şaştım artık. Tünelin öbür başında kerli ferli ahbaplardan birisine rasladım. Aşağı inmek için gişeden marka alıyordu. Dikkat ettim onun uzattığı çeyreğe mukabil bir birinci, mevki marka verdiler.

Hemen kerli ferli ahbaba yanaştım. Ve öğrendim ki, gişedeki memur onun da yüzüne bakar, ve ona da bir şey sormadan, hep böyle birinci mevki marka verirmiş.

O günden sonra tecrübelerimi ve tetkiklerimi derinleştirdim. Şöyle bir neticeye ulaştım ki, bir insanın İstanbulda kaçıncı mevkilik gösterişi olduğunu anlaması için en pratik yol tünel gişesidir.

Bu yazdıklarımın doğruluğunu anlamanız için, tavsiye ederim, tünel gişesine gidin bir şey söylemeden bir çeyrek uzatın ve size verilecek olan markaya göre mevkiinizi, anlayın..

Orhan Selim

Küçük sanatlar kongresi

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

hesabına ayırmağa mecbur oldukları pay, kendi paylarından büyüktür. Biz alacağımız tedbirlerle sanatkârlarımızı teşkilâtlandırmak, muhtaç oldukları iptidai maddeleri kendi teşkilâtları vasıtasile temin etmek istiyoruz.

Sanatkârlarımıza muhtaç oldukları rehberliği, yardımı da yapmak için vekâlet bünyesinde bir teşkilât vücuda getireceğiz.»

Celâl Bayar bundan sonra hazırlanan küçük sanatlar kanununun taşıdığı esasları izah ederek kongrede alınacak kararların Büyük Millet meclisine kanun halinde sevkedileceğini söyledi ve nutuk çok alkışlandı.

B. Celâl Bayarın nutkundan sonra kongrenin toplanışı münasebetile Atatürke, başvekil İsmet İnönüne, Meclis reisine telgraflar çekilmesine karar verildi. Kongre reisleri ve kâtipleri seçildikten sonra sanayi umum müdürlüğünün küçük sanatlar hakkında hazırladığı rapor okundu bunu müteakip kongre azaları muhtelif encümenlere seçildiler. Encümenler cuma akşamına kadar çalışarak raporlar hazırlayacaklar ve cumartesi günü gene heyeti umumiye toplantısı yapılacaktır.

KÜÇÜK SANATLAR KANUNUNUN ESASLARI

Kongre müzakeresine arzedilmiş olan küçük sanatlar projesi bu sahada çok yeni esasları ihtiva etmektedir. Proje müstakilen ve usta olarak bir sanat icra etmek için lâzım şahısları sıkı bir surette tesbit etmiştir. Bu kanun meriyete girdikten sonra sanatı bilmeyen herhangi bir kimse doğrudan doğruya usta olarak bir işe girişemiyecektir. Proje kime küçük sanat erbabı denceğini, usta, kalfa ve çırağı ayrı ayrı tarif etmiş, çıraklıktan kalfalığa ve kalfalıktan ustalığa imtihanla geçmek esasını koymuştur. Yalnız bunların imtihanlarının sureti icrası ve bir usta yanında çalışacak çırak ve kalfalarla amelenin miktarı bu kanunun meriyete girdiği tarihten itibaren azamî altı ay içinde yapılacak nizamname ve talimatnamelerle tesbit olunacaktır.

USTA VE ÇIRAKLAR

Proje usta ile kalfa ve çıraklar arasındaki karşılıklı münasebetleri de tanzim etmekte, çırak ve kalfa alan ustaların belediye dairelerinde bir mukavele tanzimini mecburî kılmaktadır. Ustanın çıraklara karşı iyi bir aile babası gibi muamele etmesi ve sanatın inceliklerini mükemmelen öğretmesi, çırağın sıhhati ve vücudünün muntazam surette neşvünema bulması ile alâkadar olması ve mukavele hükümlerini hüsnüniyetle tatbik etmesi projenin koyduğu mecburiyetler arasındadır.

Buna mukabil çırağın da ustaya karşı vazifeleri hüküm altına alınmış, çıraklık ve kalfalık mukavelesinin iki tarafa göre fesh sebepleri ayrı ayrı tesbit edilmiş, ustaların yanındaki adamları istedikleri zaman işten çıkarmalarının önüne geçecek maddeler konmuştur.

KÜÇÜK SANAT ERBABINI HİMAYE

Proje bundan başka küçük sanat erbabına bir takım himayeler de koymaktadır. Küçük sanatlarda çalışan çırak ve kalfalar kazanç vergisinden muaf olacakları gibi bu sanatlar mamulâtının devlet nakliye vasıtalarile nakillerinde yüzde 30, konserve, peynir imalâtçıları için tuz ve ispirto fiatlerinde yüzde 50 tenzilât yapılacaktır.

Küçük sanat erbabına mesleklerini icra için lâzım olan makineler ve aletlar gümrük resminden muaf olarak memlekete sokulacaktır. Diğer taraftan küçük sanat ve meslek erbabının kredi ihtiyaçları Halk bankası vasıtasile temin edilecek küçük sanatların üretilmesi için devlet tarafından mektep ve kurslar açılacak ve sergiler vücude getirilecektir.

Yeni proje küçük sanatlar için mecburî birlik sitemini kabul etmektedir. Küçük sanat erbabı millî iktisad çerçevesi dahilinde kendilerine mahsus bir teşkilâta bağlanacaktır.

BİRLİK İŞLERİ

Projeye göre, asgarî 15 ustanın bulunduğu kaza merkezlerinde birer mahallî küçük sanatlar veya meslekler birliği kurulacaktır. Bir mahalde ayni sanattan 15 usta bulunmazsa muhtelif sanat mensuplarından 30 ustadan mürekkep bir küçük sanatlar ve meslekler birliği teşkil edilecek her vilâyet merkezinde vilâyete tabi kazalar küçük sanatlar ve meslekler birliklerinin senelik kongresi ve merkezi Ankarada olmak üzere senelik küçük sanat ve meslekler umumî kongresi kurulacaktır. Mahallî ve umumî küçük sanatlar kongresi hükmî şahsiyeti haiz olacaktır. Birliklerin vazife ve salâhiyetleri arasında mesleğin inkişafı için lâzım gelen tedbirleri düşünmek azanın vereceği aidatı tayin etmek kurs ve mektepler açmak alınması lâzım gelen tedbirlerin hükûmete arz, küçük sanat ve meslek kooperatifleri teşkil etmek esasları vardır.

Yeni proje, küçük sanat erbabını kooperatiflere de girmeğe mecbur tutmaktadır. Bu suretle birlikler nasıl sanatın içtimaî hayatını tanzim edecekse kooperatifler de sanatin iktisadî hayatını disiplin altına alacaktır.

Annesini tehdit etmiş !

Aksaryda oturan Mukbil adında bir adam annesi Zahideyi ölümle tehdid ederek zorla para istemek suçundan mahkemeye verilmiştir. Mahkeme şahidleri dinlemiş ve suçu sabit gördüğünden Mukbilin 6 gün hapsine ve 31 lira da ağır para cezası ödemesine karar varmiştir.

Bu karardan sonra davacı Zahide mahkemeye müracaat ederek oğlunun vaziyetinden korktuğunu ve gene kendisine bir fenalık yapması kuvvetle muhtemel olduğunu söylemiştir. Bunun üzerine reis, suçlu Mukbile:

«— Eğer bundan sonra gene annene fenalık yapmağa kalkışırsan tekrar yakalanır, buraya getirilirsen o zaman daha ağır ceza alırsın. Seni bir daha yakalıyamazlar zannetme. Sen yolcu iken biz de hancı iken bir fenalık daha yaparsan gene karşılaşırız. O zaman karışmam ha...

Diye nasihat vermiş, suçlu artık bir şey yapmıyacağını vadederek mahkemeden çıkmıştır.

Iplik buhranı

Sümer Bank fabrikaları Anadolu tezgâhlarına iplik dağıtacaklar

İplik buhranı devam etmektedir. Alâkadarlar iplik buhranı için hazırlanan kararnamenin biran evvel vekiller heyetinden çıkmasını bekliyorlar. Kararname tatbik mevkiine girdikten sonra bugün piyasada bulunmıyan ve mevcudiyetine şiddetle ihtiyaç hissedilen iplik cinsleri kontenjana tabi tutulmaksızın ithal edilecektir.

Ancak kararname tatbik mevkiine girinceye kadar mevcud buhranın devamına meydan verilmemek maksadile bilhassa Anadolu tezgâhları için tedbirler alınmıştır. Kayseride Kadıköy ve Nazilli mıntakalarına buralardaki Sümer bank fabrikaları muvakkaten iplik tevzi edecektir. Bu tevziat yapılırken kâr katiyen düşünülmiyecek ve her istenilen numaralı iplik mutavassıta ihtiyaç hissetmeksizin doğrudan doğruya dokumacılara verilecektir. Bu suretle iplikler masrafsız ve ucuzca temin edilecektir.

İstanbul dokumacıları için kararname tatbik mevkiine girinceye kadar muvakkaten bir tedbir tesbit edilecektir. Alâkadarlar bu hususta tetkikat yapıyorlar.

Islah istasyonları için getirilecek tohumluklar

Tohum ıslâh istasyonları için yabancı memleketlerden getirtilecek tohumların 15 kiloyu geçmemek şartile kontenjana tabi tutulmaksızın ithaline karar verilmiş ve keyfiyet dün Türkofise bildirilmiştir.

SİYASÎ İCMAL

Ingiliz - Italyan münasebetleri

İngiltere ile İtalya arasındaki siyasî ve iktisadi münasebetler tabii halini almaktadır. M. Mussolini Milândaki nutkunda İtalyanın İngiltereden ve istediğini ve M. Eden de Avam kamarasındaki sözlerinde İngilterenin noktai nazarı ne olduğunu anlattıktan sonra iki tarafın Akdenizdeki politikaları arasındaki fark çok olmadığı meydana çıkmıştır. İtalya Akdeniz kendisinin canı olduğunu ve lâkin bu denizden geçen İngiliz muvasala hatlarına dokunmak istemediğini bildirdi. İngiltere de Akdenizden geçen yollarının hayati ehemmiyeti haiz olduğunu ve lâkin İtalyanın mevkiine dokunmak istemediğini anlattı.

İngiliz başvekili Mister Baldvin de ahiren söylediği nutukta Akdenizde İngiliz ve İtalyan hayatî menfaatleri biribirinden uzaklaşan değil biribirine yakınlaşan mahiyette bulunduğunu söyliyerek İngilterenin nazarına göre İtalya ile uzlaşmasına iki tarafın menfaatleri cihetinden bir mani kalmadığını söyledi. İngiltere ile İtalyanın Akdeniz meselesinde fikir ve telâkkileri biribirine yakınlaşırken diğer sahalarda fiilen anlaştılar. İngiltere Adis-Ababadaki sefaretini ve bunun muhafız kuvvetini geri almakla Habeşistanın İtalyanın olduğu fiilen tanıdı. Hukuken tanıması için Milletler cemiyetinin reyine talik etti.

İktisadî sahada iki taraf biribirine gayet geniş müsaadelerde bulundular. Londrada imzalanan yeni ticaret mukavelesi ile İtalyanın İngiltereye vereceği mal İngilterenin karşılıklı vereceği maldan fazla olacaktır.

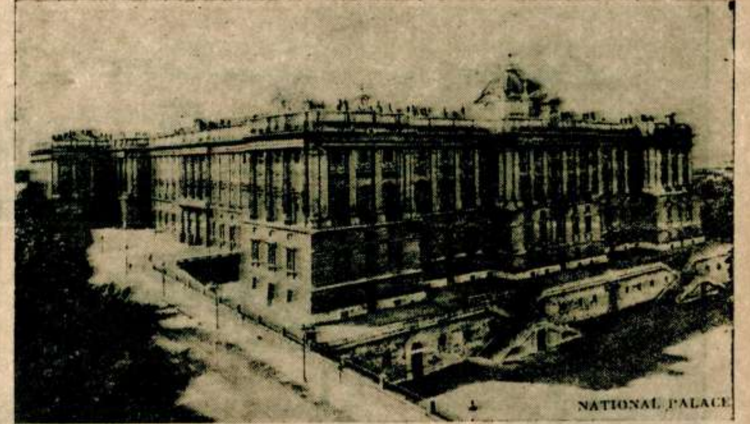
İngiltere ile İtalya arasındaki münasebatın iyilişmesi Viyana konferansının inikadı zamanına tesadüf eylemesi Avrupa politikası için çok mühimdir. Bu konferans İngilterede ve İngiltereye bakan devletlerde pek endişe uyandırmıyacaktır.

İtalya, politikasını muhtelif milletlerin hayati ihtiyaçlarının ve meşru menfaatlerinin karşılıklı olarak tanınması böyle sulhün muhafazası gibi basit ve lâkin şümullü bir düstur ile hülâsa ediyor. Fakat bu düstur mevcud hudud ve hal vaziyetleri muhafaza etmek böyle sulhün korunması düsturu ile hülâsa olunan Fransanın ve müttefiklerinin zihniyetine mutabık değildir. Bu noktadan çarpışma tehlikesi ne kadar ciddî olup olmadığı Viyana konferansında ve bunu takip edecek ziyaretlerden bir derece anlaşılacaktır.

MADRİD

Kanlı muharebelere safha olan bu şehir nasıl bir yerdir?

Madridi kimler yaptı? Şehirdeki başlıca sanat eserleri nelerdir?

Madridin müze olan meşhur sarayı

Bir kaç gündenberi Madridde kanlı muharebeler oluyor. Ağır toplar, tayyareler şehri mütemadiyen bombardıman ediyor. Diğer taraftan hükûmet kuvvetleri ümid ve tahmin edildiğinden şiddetli mukavemet gösteriyor.

Bu muharebeler her tarafta alâka uyandırmıştır. Bu alâka askerlik noktasından değildir. Madrid bir zamanlar dünyanın en büyük devleti olan İspanyanın merkezi, İspanyol medeniyet ve kültürünün menbaı olmak itibarile dünyanın en zengin ve kıymetli sanat eserlerine maliktir. Bu eserlerin herhangi suretle ziyaa uğraması herkesi endişeye düşürmektedir.

Bu münasebetle Madridin coğrafî mevkii ve tarihi ve sanat eserleri hakkında bir fikir edinilmesi için bazı malûmat verilmesini faideli bulduk:

Dahilî harpten evvel (seranadların beyaz şehri) adile zevk ve eğlence şehri olarak tanınmış olan Madrid deniz sathından 2412 ayak irtifaındaki bir ovanın ortasındaki kabarık bir noktasındadır. Bu ovanın şimali Guadarrama ve cenubu Toledoyu saklıyan dağlarla çevrilmiştir. Şehrin büyük kısmı yüksektedir. Sokakları bir taraftan Manzanares çayına ve diğer taraftan şehrin ortasındaki tarihten evvelki zamanlardan kalmış uzun çukura inişlidir. Manzanares çayı, Portekizin payitahtı Lizbonda Atlantik Okyanusuna dökülen (Tac) ırmağının bir kolu olan Carama nehrine dökülür.

MADRİDİN TARİHİ

Madrid 700 sene İspanyada hüküm süren müslüman araplar tarafından tesis edilmiştir. Araplar bu şehre Mecrit adını vermişlerdi. Madrid araplar zamanında hududda olup müslüman devletinin payitahtı eski adı Tuleytila, şimdi Toledo olan şehirdi. Madrid, Toledoyu muhafaza için yapılmıştı. Mükemmel surları vardı.

İspanyollar yavaş yavaş kendilerine gelip arapların üzerlerine hücum etmeğe başladıkları zaman Madrid en kanlı harplere sahne olmuştur. Bir çok defa bu şehir elden ele geçmiştir. İlk defa tarihte Madridin ismi Leon kralı ikinci Ramironun milâdın 939 senesinde araplara karşı yaptığı harp münasebetile zikredilmiştir. O tarihte İspanyollar Madrid kalesinin bir tarafında rahne açarak içine girmişler ve şehrin bütün muhafızlarını ve halkını kılıçtan geçirmişlerdir. Fakat kral Ramiro burada çok kalamamıştır. Araplar tekrar gelip burasını istirdad etmişler ve kaleyi yeniden yapmışlardır. Tam bir asır sonra Leon kralı birinci Ferdinand Endülüs üzerine yaptığı bir seferde Madrid kalesini zaptetmiş ve bir daha arapların burada tutunmamaları için Madrid kalesini yıktırmıştır. Lâkin araplar tekrar gelmişler ve kaleyi yenibaştan yapmışlardır.

Ancak 1086 tarihinde Kastil kralı altıncı Alfons Madrid kalesini katî olarak arapların elinden almıştır. Bu tarihten sonra Madrid hıristiyanların elinde kalmıştır. Maahaza araplar hududda sevkulceyş noktasından çok mühim olan bu kalenin ziyaına tahammül edemeyip bunun istirdadı için bir çok defalar hücumlarda bulunmuşlardır. 1209 senesinde araplar Madridi zaptedip bugün bile Compo do Moro yani arapların meydanı adı verilen şehrin parkında ordugâh kurmuşlar ise de tekrar buradan çıkarılmışlardır.

Ferdinand ile İzabel seyyar olan payitahtlarını ekseriya Madride naklederler ve burada araplardan kalan ve Kasr ismi verilen iç kalede ikamet ederlerdi. Bunların torunu beşinci Şarl Madridin araplardan kalan Alkazar yani Elkasrını bir saray haline koymuştur. Bunun oğlu ikinci Filip ise Madridi 1560 senesinde devletin daimî payitahtı ittihaz etmiştir.

GÜZEL SANAT ESERLERİ

Üçüncü Filipin payitahtı arapların Beledülvelid dedikleri Mollodolide naklettiği kısa bir zaman istisna edilir ise o tarihtenberi Madrid daima İspanya devletinin merkezi olmuştur. Madrid eski bir şehir olmakla beraber mebanisi itibarile eskiliğini muhafaza etmemiştir.

Ne Burgosun muhteşem ve sanatkârane kiliseleri, ne de Toledonun tarihî binaları Madridde yoktur. Muhtelif hâdiselerde ve yangınlarda Madridin eski binaları hep yanmıştır.

Madridin bugünkü millî sarayı ancak 1764 senelerinde İtalyan mimarları tarafından rönesansın yeni klâsik usulünde yapılmıştır. 100 kadem irtifaında ve 470 kadem sathında bulunan bu binanın taht odası, porselen dairesi, dünyanın en zengin esleha müzesi, aynalı salonu çok meşhurdur.

Esleha müzesinde en eski zırhlar ve silâhlar kralların ve kumandanların atta oldukları halde yapılan mankenleri üzerinde teşhir edilmektedir. Yukarıda söylediğimiz kablettarih uzun çukur şimdi şehrin ticaret merkezidir.

Madrid umumî harbin iptidasından itibaren son derecede asrîleştirilmiş ve Avrupanın en modern ve muhteşem şehirlerinden biri olmuştur.

Seyyah celbeden en mühim eserleri cihanda meşhur Velazguez ve diğer ressamların tablolarını gösteren galerileridir. 1914 senesinde şehrin 4000 eski bina ve evi yıkılmış ve yerine Amerika beldelerinin binaları ile yarış eden asrî yüksek binalar yapılmıştır. Bunların en muhteşemi matbuat cemiyetinin yurdudur.

İMAR FAALİYETİ

Madrid demiryollar inşasına kadar memleketin payitahtı bulunmasına rağmen pek mamur değildi. Fakat

(Devamı 6 ncı sahifede)

MEMLEKET HABERLERİ

Cebelibereket belediyesi çalışmağa başladı

Fennî mezbaha, hâl ile güzel ve büyük bir park meydana getirildi

Dört direkten ibaret eski mezbaha ile belediyenin yeni yaptırdığı fennî mezbaha

Cebelibereket (Akşam) — Geniş bir ova üzerinde kurulmuş olan kasaba, tabiatın nefis manzaralarile süslüdür. İkişer katlı ve ekseriya muntazam evler, çiçek, portakal ve mandarin bahçeleri arasında âdeta gözükmezler.

Belediye son iki yıla kadar hemen hiç bir faaliyet göstermemişti. Doktor B. Ahmedin riyasete getirilmesinden sonra ise vaziyet derhal değişmiş ve belediye hakiki hüviyetini iktisaba başlamıştır. Doktor, yaşlı olmasına rağmen şayanı hayret bir enerji sahibidir. Durmadan, yorulmak bilmeden şehrin imarına çalışmaktadır.

Geçen seneye kadar hayvanlar, sekiz direkli acayip bir çardağın altında kesilir ve etler merkeplerle şehrin muhtelif semtlerindeki kasap dükkânlarına dağıtılırdı. Belediye bu yıl 4500 lira harcıyarak fennî bir mezbaha yaptırmıştır. Günde yirmi ile yirmi beş arasında koyun ve keçi kesilen mezbaha plâna tamamile uygun ve bol suya maliktir. Etrafında bir de portakal bahçesi vücude getirilmektedir. Et nakliyatı kapalı ve sıhhî arabalarla yapılır. Belediye mezbahadan senede (3500) lira varidat temin ediyor.

1750 lira sarfile bir et ve sebze hâli yapılmıştır. 19 dükkândan ibaret olan hâl kasaba ihtiyacına şimdilik kâfidir. Hem şehir böyle bir müesseseye malik olmuş hem de umumî sıhhat temin edilmiş ve ihtikârın önüne geçilmiştir.

Bir buçuk hektar büyüklüğündeki sahada güzel ve muntazam bir park vücude getirilmiştir. Parkta saz ve temsil için sahne de mevcuttur. Caddeler genişlemiştir. Elektrik tesisatı için mukavele yapılmıştır. Dahiliye vekâleti su projesini de ikmal ettirdiğinden kasaba elektrik ve suya 937 senesi zarfında kavuşacaktır. Kasaba dahilinde bir buçuk kilometre şose ile altı menfez yapıldı.

Büyük bir şehir albümü ve broşürü hazırlanmak için muharrir B. Ali Enver Toksoyla anlaşan belediye, bütçesini on bir bin liraya iblâğa muvaffak olmuştur.

İzmirde bir çocuk denize düşerek boğuldu

İzmir (Akşam) — Karşıyakada Turan mevkiinde feci bir kaza olmuştur. Romanya gaz şirketi müdürü M. Freskonun bir buçuk yaşındaki kızı Fransi, deniz kenarında gezinirken denize düşerek boğulmuştur.

Aynı gün bir kayıkla İzmirden Karşıyakaya geçmek isteyen balıkçı Ahmedle arkadaşı dalgaların şiddetinden kayığın devrilmesi yüzünden denize düşmüşlerse de yetişilerek kurtarılmışlardır.

Diyarıbekirde ipek böcekciliği azalıyor

Bu yıl ancak yedi talebe ehliyetnama aldı

Diyarıbekir (Akşam) — Buradaki ipek böcekçiliği mektebinin birinci umumî müfettiş Abidin Özmen, vali Ferid Namerin ve daha bir çok zevatın huzurile yapılan nazarî ve amelî imtihanda yedi talebe ehliyet kesbetmiştir.

Talebenin seneden seneye tenakus ettiği görülmektedir. Meselâ, 930 senesinde açılan bu mektep ilk senede on bir, 931 senesinde on iki, 933 senesinde on beş, 934 senesinde on altı, 935 senesinde beş ve 936 senesi ise yedi talebeye ipek böcekçiliği şehadetnamesi verilmiştir. Bu rakkamlar talebe adedinin seneden seneye tenakus ettiğini bariz şekilde göstermektedir.

Bu sene alınan randıman geçen seneye nisbeten noksan olmuştur. Bu sene Merkez, Lice, Kulp ve Silvan ilçeleri dahil olmak üzere üç bin beşyüz kutu ipek böceği tohumu açılmıştır. Böcek mevsiminin yağmurlu ve havanın gayri müsait gitmesinden ancak yüz bin kiloya yakın yaş koza alınabilmiştir. Bu randıman açılan tohuma nazaran vasat derecede sayılabilir.

İstihsal edilen kozaların yüzde altmışı dahilde yerli ve iptidaî dolaplarda iplik haline kalbedilerek mahallî ihtiyacatından sayılan poşi ve mantin vesair ipekli kumaşlar için sarfedilmekte ve bakiyesi Bursa ve Adapazarına gönderilmektedir. Burada yetiştirilen kozalardaki aranılan alâstikiyet, mukavemet ve beyazlık gibi evsaf Bursa kozalarına muadil bir halde olmasına rağmen ihtiyaçtan fazla istihsal edilen kozanın mahdud ellere inhisar etmesi tabiî satış fiatinde düşüklük doğurmasına ve binnetice müstahsilin şevkini ve böcekçiliğin de inkişafını kırmaktadır. Bu halin ancak Diyarıbekirde bir filâtör fabrikası açmakla önüne geçilebilir.

İzmir millî iktisad ve tasarruf cemiyeti kongresini yaptı

İzmir (Akşam) — İzmir millî iktisad ve tasarruf cemiyetinin yıllık kongresi vali Fazlı Güleçin reisliği altında ticaret odasında akdedilmiştir. Yıllık rapor okunmuş ve cemiyetin faaliyeti sayesinde halk arasında yerli malı ve tasarrufa rağbetin arttığı anlaşılmıştır. Yeni idare heyetine Hasan Fehmi Serter, Faik Tokatlıoğlu, Fahri Dokuzeylül ve Osman seçilmişlerdir. Yeni idare heyetine muvaffakiyetler dileriz.

Sulama ve kurutma işleri

Ege mıntakasında büyük faaliyet var

İzmir (Akşam) — En güzel pamuk yetiştiren Ege mıntakası ovaları yakında suya kavuşacak ve bire on mahsûl verecektir.

Başbakanımız İsmet İnönü, kısa süren Ege seyahatinde bol pamuk istihsali için nelere ihtiyaç bulunduğunu yakından gördü ve tesbit etti. En kısa bir zamanda neler yapmak lâzımgeldiğini alâkadarlara emir verdi. Gediz, Bakırçay ve Büyük Menderes ovaları, bir yıl içinde muntazam kanallar açılarak suya kavuşacaktır.

Geçen sene başlanan Cellât kölünün kurutma ameliyesi, önümüzdeki yıl bitecektir. Bu sayede 100 - 120 bin dönüm münbit arazi meydana çıkacak, asırlardanberi istifade edilemiyen su altında kalan bu araziden bereket fışkıracaktır.

Gediz nehrinin yapılacak sulama kanalları sayesinde 120 bin dönüm, Bakırçayın temizlettirilmesile 150 bin dönüm araziden istifade mümkün olacaktır.

Hele büyük Menderes nehri civarında yapılacak kanallardan elde edilecek istifade, bütün bunların hepsinden fazla olacaktır.

Ankaradan gelen haberler, başbakanımızın emirleri üzerine nafıa vekâleti mütehassısı ve mühendislerinin sulama ve kurutma tesisatı projelerini hazırlamakta olduklarını gösteriyor. Bir yıl içinde hümmalı bir faaliyetle sulama kanalları, kurutma işleri başarılacak, pamuk ve diğer mahsûllerimiz, bire on nisbetinde fazla istihsal edilecektir.

Tütün piyasası

Ege mıntakasında satışlar çok hararetlendi

Ege mıntakasında tütün satışları çok hararetlenmiştir. Bazı yerlerde mevcut mahsulün yüzde yetmişinin satıldığı haber verilmektedir. İkinci ve üçüncü derecede gelen Ödemiş tütünleri yetmiş, seksen kuruşa kadar müşteri bulmaktadır. Alıcıların başında Amerikan müesseseleri gelmekte ve bunlar mütavassıta ihtiyaç hissetmeksizin doğrudan doğruya köylüden mübayaa etmektedirler.

Bu şekilde satış köylünün de işine gelmekt olduğundan müstahsil çok memnun görünmektedir. Rekolte gittikçe azalmaktadır.

İzmirde evlenenler

İzmir (Akşam) — İzmirde bir senede 1162 çift belediye evlenme dairesine müracaat etmiştir. Bunlardan 1073 çiftin evlenme muameleleri yapılmış, 89 çift evlenmekten vaz geçmiştir.

KADIN KÖŞESİ

Kürke rağbet

Bu sene Paris ve Londrada kürk çok modadır. Yalnız kürk yeni şekillerde kullanılıyor. Astrakan şapkalara ve elbiseye at nalı şeklinde konan kürklere çok tesadüf ediliyor.

MADRİD

(Baş tarafı 5 inci sahifede)

dört taraftan demiryollar ile Akdeniz, Cebelüttarık boğazı, Atlantik Okyanusu ve komşu Portekiz ve Fransa memleketleri ile irtibat temin edildikten sonra birdenbire büyümüş ve mamur olmuştur. Nüfusu az zamanda bir kaç misli büyümüştür.

Bugün Madridin nüfusu, bir milyondan fazladır. Asrî bütün konforu ve eğlence vesaitini haizdir. Hatta Manzanores çayının suları sed ile toplanmış ve büyük bir yüzme gölü ve plâj vücude getirilmiştir. Madridliler banyo için çok uzakta bulunan deniz sahillerine gitmek külfetinden de kurtulmuşlardır.

Madridin tenezzüh mahalli 26 mil uzakta ve Guadarrama dağları içindeki Escurialdir. Buradaki saray, 1582 senesinde inşası ikmal edilmiş tarihî bir eserdir.

Madrid yazın çok sıcak ve kışın çok soğuk olur. En güzel zamanı ilkbahardır.

Madrid sokaklarında muharebeler olması ilk defa görülen bir şey değildir. 1808 senesi 2 mayısında Madridliler Muratın hâkimiyetine karşı ayaklanmışlardı. Bu münasebetle sokaklarda vukubulan muharebelerde 1500 Madridli terki hayat etmiştir. Fakat bu kanlar beyhude yere akmamış ve Fransız hâkimiyetinden kurtulmak ve İspanyol milleti tekrar istiklâlini bulmak için yapılan büyük kıyamın işaretini teşkil etmiştir.

Bu defa Madrid sokaklarında dökülen kanlar bu milletin mukadderatını tayin edecektir. F.

SEVENLER YOLU

Edebî Roman — Bürhan Cahid MORKAYA — Tefrika No. 21

Nazım Cemal bol kahkahalarına başlamıştı:

— Öyle ya, içinde şehid olsak da ne gam.. Hani hakkın da yok değil azizim. Doğrusu iyi eğlendik. İzmirin bütün palamutları hakkındır vallahi.. İstersen meyan köklerini de inhisar altına al. Bize böyle bir gece daha yaşat. Fakat akşam sen nerelerde idin kuzum.

Bizim mühendis bir aralık yarım daire çizdi, cebir muadelesi halleder gibi kaşını, gözünü oynatarak salondan çıktı. Baktım prenses de esniyor. Ben de odama çekildim. Ama sen ortalarda yoktun.

Bu eski çapkınlık arkadaşile aralarında gizli bir mesele geçmediği için Ahmed Melih dün gecenin keyfine ait raporunu vermekte tereddüt etmedi. Olduğu gibi anlattı.

Nâzım Cemal dikkatle ve zevkle dinliyordu.

— Vay kâfir vay, dedi, demek beyefendimiz hususi halvet âlemi yaptı ha. Alacağın olsun. Nazenini tanırım. Demek piyasaya çıktı. Doğrusu güzel kadındır. Ne vücud vardır onda..

Ahmed Melih kolay kolay güzel beğenmiyen Nâzım Cemalin bu takdirinden cesaret aldı:

— Onu kandırabilirsem İzmire de götüreceğim. Şöyle bir ay...

— Fena olmaz. Değer doğrusu.

— Ne diyorsun azizim. Sen gelmeden evvel onu düşünüyordum. Mukaddes gibi kadınlar insanı ömrü oldukça bıktırmazlar. Çünkü hem yaşamasını biliyor hem yaşatmasını. Hem eğlenmesini biliyor hem de...

Nâzım Cemalin meşhur kahkahası sözünü tamamlatmadı:

— Dosdoğru konuşurken saçmalamıya başlama azizim. Hiç bir kadın insanı ömrü oldukça mesud etmez. Bunu bir kere kabul et. Ondan sonra bu çeşit kadınlar belki de eğlendirmesini bilirler ama hayatlarına hâkim olan erkekleri değil. Senin, benim, şunun bunun gibi ya menfaatleri ya zevkleri için alâkadar oldukları erkekleri... Yoksa onlarla sıkı sıkıya bağlandın mı dünyanın en sıkıcı, en çekilmez, en baş belâsı kadını olurlar.

Ahmed Melih cevap veremedi.

Yaktığı sigaranın ilk dumanlarını boşluğa üfliyen Nâzım Cemal devam etti:

— Bir İzmir seyahati fena değil. Bunu tavsiye ederim, hatta istersen ben de iştirak edeyim. Benim daktiloya patronundan yirmi gün için izin alabiliriz belki! Ama bilmem ikisi anlaşabilirler mi?

— Zennetmem. Zaten söz vermedi. Hatırım için gelmeye çalışacağını söyledi. Duyulur diye çekiniyor.

Nâzım Cemal sinsi sinsi güldü:

— Çekinen kadının prensesin evinde işi ne a birader. Bunlar numaradır. Cilvedir. Sen bu seyahat için ona ne vereceksin söyle bir kere.. Bak nasıl tıpış tıpış gelir.

— Bu kadar da düşürme canım. Artık sokak kadını değil ya bu..

Nâzım Cemal fıkır fıkır karnını hoplata hoplata güldü, güldü. Neden sonra gözlerini silerek arkadaşına baktı:

— Mektebe yeni başlıyorsun galiba. Yahu sen kadınları yeni mi tanıyorsun Allah aşkına! Seni telefonla arıyan, peşine düşen, prensesin evinde gelip seni bulan, seninle sabaha kadar için eğlenen, çantasına yerleştirdiğin paraları öpüp başına koyan, evini, barkını bırakıp seninle İzmire gitmeyi kabul eden bir kadın nasıl bir kadın olabilir? Namus kraliçesi mi yoksa sokak kadını mı? Böyle kuruntulara lüzum yok azizim Dün gecesini seninle geçiren kadın yarın gecesini de başkasile geçirir. Madem ki geceleri ve yahut gündüzleri kiralıktır. Ama sırf zevki, sevgisi için yaşıyan ve yalnız bir erkeğin aşkını hisseden kadınları ayırmak lâzımdır. Bunlarda zevklerile beraber şereflerini de verdikleri erkekten bu fedakârlıklarına karşı para değil sadece vefakârlık beklerler. Senin mukaddes hanımefendi prensesin apartımanına geldikten sonra mesele yoktur. Bu sınıf kadınlar bence sokak kadını dediğin taksi kadınlardan daha iğrençtir. Çünkü her birinin arkasında hayatlarını bağladıkları bir zavallı erkek vardır.

Ahmed Melih lâf olsun diye:

— Mübalâğa etme, dedi. Ne kadar olsa...

O büsbütün hızlandı:

— Ne kadar olsa ne demek azizim, sokak kadını nihayet hayatını kazanmak, belki de anasını, çocuğunu geçindirmek için düşmüştür. Fakat berikiler sırf sefahetleri, süsleri, şatafatları için, rakiplerinden üstün görünmek için, şu zenginin, bu meşhur adamın sevgilisidir dedirtmek için düşerler ve kendilerile beraber taşıdıkları isimleri de düşürürler. Aradaki fark tahmin edeceğinden çok derindir. Bunu sen de takdir edersin ya. Şimdi Mukaddes hanımı müdafaa etmek icab etti de..

— Yok canım, ne müdafaa edeceğim.

— Böyle kadınlarla eğlen, zevket, parasını çantasına koy. Geç birader. Ben böyle bir kadınla bir hafta yaşıyamam. Bilirim ki o benimle yaşarken bile bin bir hulya peşindedir. İnsan hayatta ne olsa biraz samimiyet ister canım, hele kadın erkek münasebetinde. Böyle kaşarlenmiş kadınları bol para bile tatmin etmez. Gözleri daima bir derece daha üstündedir. Halbuki sokak kadını dediğin daha umumi bir kadın hayattan o kadar usanmıştır ki gösterilecek en kısa bir saadet onu candan, gönülden insana bağlıyabilir.

Doğrusunu istersen ben Mukaddes hanım ayarındaki kadınları hiç affedemem. Affedemem değil onlardan nefret ederim.

Ahmed Melih onun kadınlar hakkında pek kestirme, kati fikirleri olduğunu bildiği için münakaşaya girmek istemiyordu. Lâkırdıyı değiştirmek için sordu:

— Bu akşam ne yapacaksın?

— Hiç, ya sen... Tabiî dinlenecek sin. (Arkası var)

Hergün bir hatıra

Resim yapmak yüzünden mülkiyeden nasıl tard cezası aldım ?

Meşhur bestekâr Franz Lehar kuşlardan nasıl ilham alırdı ?

Geçenlerde Mülkiye mektebinin Ankaraya taşınması dolayısile bir çok eski Mülkiyeliler mektebe dair hatıralarını tazelediler.

Şehircilik, resim, musiki, güzel sanatların her şubesinde kendisini göstermiş olan bay Celâl Esadla Mülkiyeden bahsediyorduk. Bay Celâl Esad:

— Bir zamanlarda, dedi, Mülkiye mektebinde resim yapmak en büyük cürümdü..

Aklıma şöyle bir sual geldi:

— Bu güzel sanatlarla uğraşmanız yüzünden başınıza ne felâketler geldi?

— Anlatayım.. Mülkiye mektebinde resim yaparken yakalandım diye bana ne ceza verdiler bilir misiniz?.. Tard...

Evet.. Mülkiyenin ikinci sınıfında idim... Mektepte resim yapmak kati surette memnu.. Fakat ben dayanamıyorum. Resime çok merakım var.. Gizli gizli resim yapıyorum..

Bir gün mütalâahanedeyiz.. Derslerime çalıştım, bitirdim. Sınıfın penceresinden bahçenin görünüşü pek ziyade hoşuma gitti. Bahçede bir de misafir köşkü vardı. Burasını pek şairane buldum.. Defterime bahçenin pencereden görünüşünün resmini yapmağa dalmışım... Yanımda bir ses:

— Vay.. dedi, bu ne rezalet..

Silkindim, Baktım. mubassır İbrahim efendi... Defterimi kapadım:

— Büyük bir cezaya çarpılacaksınız... Resim yapıyorsun ha.. Resim ha.. dedi. Gitti. Ceza defterine bir şeyler notetti. Canım sıkılmıştı. O zaman müdür de Abdurrahman Şeref bey...

Hemen müdüre çıktım. İşi anlattım:

— Size büyük bir ceza verdiği için İbarahim efendi çok isabet etmiş... dedi.

Biraz itiraz edecek oldum. Beni odasından çıkarttı. Sonra hakkımda verilen cezayı öğrendim: Tart...

Bir zamanlar Mülkiye mektebinde resim yapmak işte bukadar ağır bir cürümdü.. Resimden dolayı uğradığım ikinci felâket biraz sonra oldu. Harbiyeyi bitirdim. Zabit oldum.

Bir aralık bay Salâh Cimcozla beraber Kalem gazetesini çıkarmağa başladık. Abdülhamidin, hükûmetin aleyhinde mütemadiyen karikatürler yapıyorum. Daha o zamanlar «Cem» «Kalem» e gelmemişti.

İdarehanemiz Beyoğlunda bir apartımanda... Sami paşa da zaptiye nazırı... Bir gün idarehanede Salâh Cimcozla oturmuş çalışıyoruz. Ben bir karikatür yapıyorum. Yine aleyhte..

Zaptiyeler idarehaneyi bastılar:

— Celâl Esad kim?.. dediler.. O resimleri kim yapıyor.

Önümde kâğıt... Karikatür çizilmiş, çalışıyorum.. Zaptiyelerin gözleri bana ilişti. Resim yaptığımı da görünce:

— Haydi, dediler, kalk.. Seni götüreceğiz.

Başka bir kâğıtla resmin üstünü kapadım:

— Benim Kalem gazetesile âlâkam yok... dedim..

«Kalem» in sahibi Salâh Cimcozdu. Arkadaşım:

— Evet... dedi, onun alâkası yok... Eğer mutlaka birini götürmek istiyorsanız buyurunuz, gidelim..

Adamlar bir türlü gözlerini benden ayıramıyorlardı. Biri:

— Peki, dedi, biz içeri girdiğimiz zaman sen ne yapıyordun... Resim değil mi?..

— Canım sıkılmıştı.. Şöyle bir kaç şekil çiziyordum.

Onları güç halle ikna ettim. B. Salâh Cimcozu alıp Bekirağa belüğüne götürdüler. Ben de hemen o günü istifamı verip Avrupaya kaçtım. Resim yüzünden başıma gelen ilk belâ «mektepten tard» kararı idi. İkincisi de beni bir meslekten ayırmağa seseb oldu.

Bay Celâl Esad anlatırken dışarda güzel bir piyano sesi işitiliyordu. O

Bay Celâl Esad

kahvesinden iki yudum içti.

— Bakınız size meşhur musiki sanatkârı Franz Lehara aid hatıraları anlatayım..

Franz Lehar İstanbula gelince beni kendisine rehber ve tercüman tayin ettiler. Dünyada en ziyade on hassas adam varsa mutlaka bunlardan biri de Franz Lehardır... Bir çok meşhur operetleri olan büyük sanatkâr her şeyden müteessir olurdu. Bir gün kendisile Haliçe gittik. Franz Lehar:

— İstanbulun, yalnız İstanbulun değil, dünyanın en güzel yeri... dedi.

Franz Leharın garip bir çalışma tarzı vardı. O zaten çok orijinal bir adamdı. Avrupaya gittiğim zaman ona misafir olmuştum. Oturduğumuz odanın yanıbaşında bir çok kafesler gözüme ilişti. Bunlar oraya mahsus bir takım tarla kuşları, kanaryalar, güzel sesli diğer kuşlardı. Sordum:

— Bunlar ne?

Güldü:

— Benim ilham perilerim... dedi. Sonra ilâve etti:

— Bence bir musikişinasa bir kadından ziyade kuşlar ilham verir.. Ben bütün operetlerini, bestelerimi bunların nağmelerinden alarak yaparım. Bu nağmeleri alır, üzerlerinde işlerim. Benim muvaffakiyetimi temin eden yüzde yüz bu kuşlardır.

— Niçin aldığınız nağmelerde kuş seslerini tercih ediyorsunuz? diye sordum.

— Çünkü kuşlar nağmelerinde hiç bir şeyi taklit etmezler.. Bu nağmeler her taklitten uzak tabiatın asıl nağmeleridir.

Franz Lehar kuşlara kendi öz evlâtları gibi bakıyordu. Bir tarla kuşunu elile işaret etti:

— İşte, dedi, benim «Eski yuva» bestemin ilham perisi budur. «Eski yuva» yı bu kuşun nağmelerinden aldığım parçalarla yaptım.

Franz Lehar İstanbula geldiği zaman Boğazda bülbüllerile meşhur Kanlıcada kuş seslerini uzun uzun dinlerdi.

Benim «Şaban» ismindeki operam Viyanada temsil edildiği zaman kıymetli dostum olan bu büyük musikişinas ta oraya gelmişti. O zaman Viyana sefiri Hüseyin Hilmi paşa idi. O da temsilde hazır bulunmuştu...

Biz bay Celâl Esadla konuşurken camın kenarına küçük bir serçe kondu. Aklıma meşhur musikişinas geldi. Franz Lear neredesin?

Gaziantep biçki ve dikiş yurdunun sergisi

Gaziantep (Hususî) — Bayan Suat idaresindeki Asrî biçki ve dikiş yurdu senelik sergisini geçende büyük bir kalabalık huzurunda açmıştır. Bu sergi, şehrimizde şimdiye kadar açılmış olan sergilerin en mükemmelidir. Zenginliği ve eşyasının teşhir tarzı itibarile birinciliği kazanmıştır.

En azı on bin yurttaş tarafından gezilmiş olan sergi emsalsiz rağbet ve takdir kazanmıştır. Yukarıdaki resimlerde bu yıl mezun olan talebeyi yurt müdiresi (× işaretli) Suat Zeki Arıkanla bir arada görüyoruz.

Aydında nahiye kongresine iştirak eden delegeler

VENEDİKLİ BAFFA
"Safiye Sultan,,

Yazan: Ahmed Refik

Tefrika No: 21

Bir baltada kapı parçalandı, hepsi birden içeriye daldılar, ahıra koştular, otluğu tutuşturdular

Ramazan, oruç, buna kim ehemmiyet veriyordu? Ne oldise, ruznameci Mehmed Çelebiye olmuştu. İbrahim paşaya dokunmak kimin haddi idi? Halk, cenneti toprağın altında bulmak için camilerde binlerce ayak değen halılara huşu ve huzu içinde kapanırken, İbrahim paşa, sarayında en güzel kadınlarla eğleniyordu.

Müthiş bir kalabalık Peripeyker evlerine doğru gece karanlığında ilerledi. Hepsinin de ellerinde balta ve nacak vardı. Aralarında:

— Biz, bu heriften öcümüz almazmıyuz! diye söyleniyorlardı.

Tam, İbrahim paşanın eğlendiği evin kapısına geldiler.

— İçerude ateş var. Açın kapıyı!

Diye haykırmaya başladılar. Kapıyı açmaya bile imkân kalmadı. İçlerinden biri bir baltada kapıyı parçaladı. Hepsi birden içeriye daldılar. Ahıra koştular. Otluğu, tutuşturdular. İbrahim paşa neye uğradığını bilemedi. Yerinden fırladı:

— Hay meded! Yoldaşlar! Muradınız akçe ise, işte akçe, işte kuruş!

Diye bağırıyor, yeniçerilere avuç avuç para serpiyordu. Yeniçeriler paraları görünce, İbrahim paşayı göremez oldular. Çil akçeleri kapışmaya başladılar.

İbrahim paşa, hemen pılısını pırtısını topladı. Kavuğunu giydi. Sarayının damına çıktı. Damdan dama atlıyarak güçle canını kurtarabildi.

Yeniçeriler, İbrahim paşanın nesi varsa yağma ettiler. Üçüncü Murada takdim etmek için hazırladığı en güzel kumaşlar, sırmalı ve elmaslı esvaplardan birini bırakmadılar. Tophane yangınının acısını İbrahim paşanın sarayından çıkardılar. Sarayı cayır cayır yaktılar.

Yangın, o gece, bütün İstanbulu ayaklandırdı. Vezirler, yeniçeri ağası, hepsi yangına koşuştular. Fakat yeniçeriler, ne yapacaklarını biliyorlardı: Yangını hiç bir eve sirayet ettirmediler. Ateşi olduğu yerde söndürdüler.

Sabah. Vüzera, kubbe altında, endişeli bir halde oturuyorlardı. Üçüncü Murada bu yangın için ne cevap vereceklerdi? O gün ulûfe günü idi. Bütün yeniçeriler kubbe altı önüne toplanmışlardı. Yeniçeri ağası, Sekbanbaşı, kethüda bey, ocak halkına yanaştılar. Âdeta hasbihal edermiş gibi sordular:

— Şevketlû padişah hazretleri bu gece olan harikin ve şenaatin aslını sual buyurduklarında ne cevap verelim?

Yeniçeriler öyle bir çağrıştılar ki, vezirler kavuklarını önlerine eğerek ağızlarını açamadılar:

— Deli İbrahim paşadan müslümanların hakkı alıverilmedi. Ve yoldaşımızı öldürdü. Anın yanında kanımız meydana gelmek gerektir. Eyü olmaz. Dahi çok iş olur.

Diye bağırıyorlardı. Devşirmeler bile müslümanlığı ileri sürerek haklarını korumaya çalışıyorlardı. Fakat hangi müslümanlık? Bütün devlet dönmelerin ve yahudilerin elinde idi.

Yeniçerileri yatıştırmak imkânsızdı. Onlar kendilerini böyle şeyler yapmaya tenezzül etmez gibi göstermek istiyorlardı. Sünnet düğününde kimler ocağa alınmamıştı? At meydanı hokkabazları, hamal, bakkal hepsi ocağa alınmıştı. Ocak, Türk saltanatında devşirmelerin inhisarı altında idi. Oraya, görünüşte, hiç bir Türkün girmek ihtimali yoktu. Fakat Rumeliden de, Anadoludan da devşirilen çocuklar hep hıristiyanlaşmış Türklerdi. Kültür, Türk kültürü, Türkün bütün dehası bu noktada idi. Osman beyin bozulan nesli, Türk kanile kazanılan toprakların bütün gelirini Türkü ezerek yahudilere ve Akdeniz korsanlarına yedirdiği halde, Koca Sinanın sanati kâfirlere bile cami yaptırmak zevkini vermişti. Hatta Venedikli Baffa da bir cami yaptırmayı zihnine kodu.

O gün, içeride, Raziye kalfa, Canfeda hatun, hep telâşta idiler. Yahudilerin hiç biri saraya uğramadı. Raziye kalfa ne yapacağını bilmiyordu. Bütün bu kargaşalık hep onun yüzündendi. İlim ve irfan âlemi bile bu kadından bizardı. Üçüncü Murad dayanamadı. Kubbe altını teşrif buyurdu. O gün, hakikaten keyfi kaçtı. Bu adam, biraz da eğlenmesin mi? Ne olmuş? Tophanede yangın çıkmış Evler yanmış. Peki. Sonra İbrahim paşanın sarayına hücum ne demek? Bu adam, kimin kardeşi?

Yeniçerilere sordurdu. Bu kabahati kimler yapmış?

Avazları çıktığı kadar çağrışıyorlardı:

— Bu kabahati eden yeniçeriler ekâbir kapısında durup nefais yiyen ecnebi saylamadır. Hâşa. Oralarda durmazlar. At meydanı devşirmesidir. Zabitler anı görmez. Ekâbir evinde olurlar.

O gün, ulûfelerini ceplerine yerleştiren yeniçeriler haklı idiler. O gece yangına giden ve ateşin söndüğünü görünce Şehzadebaşında yangın icad eden yeniçeriler kendilerinden değildi. Onlar Atmeydanı devşirmesiydi. Venedikli Baffanın oğlunun sünnet oluşu bile ocağın neşesini kaçırmıştı. Bunların esasen ocağa uğradıkları yoktu. Hepsi de devlet adamlarının evinde «nefais yiyen» takımdandı. Kendilerinin çorbadan başka Tanrı taamı gördükleri yoktu. Kızdılar mı onu da yemekten vazgeçiyorlardı. Hele «ecnebî saylama» olmaları! Bakkal, çakkal ne ise, onlar da Türktü. Türklüğünü bilmiyerek kendini müslüman zanneden devşirmeler Türkü kendi ana yurdunda «ecnebî» tanıyorlardı. Fakat sözlerinde haklı olan noktalar da vardı: «Zabitler anı görmez. Ekâbir evinde olurlar.» Yani zabit yüzü görmedikleri için inzibattan anlamazlar, devlet adamlarının evinde hizmetçilik ederler demek istiyorlardı.

Üçüncü Murad, derin derin dinledi. Deli İbrahim paşayı çağırttı. Yeniçerilerin karşısına getirtti. Raziye kalfanın hatırı kırılmasın diye her şeyi artık alenen halletmeğe savaşıyordu. Deli İbrahim paşa paralarının yağma edilmesinden şikâyet etti. Üçüncü Murad işin farkında idi: Erzurumda halkı soyup soğana çevirerek herhalde kendisine hediye getirmişti. Galiba onlar da yağma edilmişti. Yağma edilen paraların ne makul para olduğunu sordu. İbrahim paşa cevap verdi:

— Yağma eyledikleri yüz yük akçe irsaliyedir ki, otuz yükü avarız akçesi idi. Maadası mali mukataatdır.

Yeniçeriler devlet işlerinden de anlıyorlardı:

— Malı mirî sende ne durur. Doğru gelip babı hümayuna indirmek gerekti. diye bağırdılar.

Para meselesi, Üçüncü Muradı fena halde hiddetlendirdi:

— Hazinei beytülmal elbette çıkmak gerektir. Ve bu fesadı eden zabitlerin dirlikleri alınıp mazul olsunlar Minbaad dirlik verilmesün!

Diye emretti. Artık dayanamadı. Raziye karının kardeşi İbrahim paşayı da azletti. Yenihisara hapsetti. O zamanlar, Rumelihisarına yenihisar derlerdi. Çünkü karşısında daha eskisi vardı: Anadoluhisarı, güzelcehisar...

İstanbul halkı geniş bir nefes aldı. Artık Raziye kalfanın kardeşinden kurtulunmuştu. Selâniki Mustafa efendinin bile bu deli İbrahim paşadan o kadar içi yanmış ki, tarihine aynen şöyle kaydediyor:

«Fi 25 ramazan (sene 999). Bu fakir sohbet ettüğüm salhai ümmetten işittim ki gece gündüz dergâhı ahadiyyet mülâzimlerinden ulema ve sadattan çok kimesne Ayasofyayı Sagir ve kebirde İbrahim paşa için esmai kahriyyeye meşgul olup nalişde idiler.» Artık hepsi kurtuldular.

(Arkası var)

AKŞAM-SPOR

18500+15750=34250

Üç kere 35 bin, ihyalık bir kapalı salon demektir!

Türk sporcularının olimpiyatlara iştiraki masraflarının söylendiği gibi 39000 lira değil tam 82000 lira olduğunu gösteren çok dikkate değer bir yazıyı bu hafta «Top» mecmuasında okuduk. Bu yazıda ayrıca, teşkilâtın 16000 lira zarar verdiği bir işi organize etmek üzere spor organizatörlerimizden Said Çelebinin 2500 lira kâr teklif ettiği, fakat bunun kabul edilmediği de anlatılmaktadır.

1600 lira zarar etmek, 2500 lira kârı da kabul etmemek 18500 lira zarar demektir. 82000 lira olduğu gösterilen olimpiyat masrafları, bu rakam indirilince, 63500 lira kalır.

Evvelki olimpiyatlarda Türkiyenin masrafı 30-35 bin lira olduğuna göre bu 63500 lirada -yarı yarıya demeyelim- her halde dörtte bir tasarruf etmek, yâni bu kadar geniş davranmamak imkânı mutlak bulunabilirdi. Demek ki oradan da asgari bir hesapla 15750 lira bir zararımız vardır.

18500 + 15750 = 34250

T. S. K. bize üç defa böyle 35000 lira versin, mücadele sporlarımızı ihya edecek bir kapalı salon yapalım!.

T. S. K. nın bu bahis etrafında hepimizi tenvir etmesini dileyerek «Top»un enteresan yazısını iktibas ediyoruz.

Sadun Galip

«İki nüsha evvel (Top); spor muhitlerimizde dedikodulu, münakaşalı bir şekilde görüşülmeğe başlanan olimpiyat masraflarının nelerden ibaret bulunduğunu T. S. K. ından sormuş ve spor efkârı umumiyesinin aydınlatılmasını rica etmişti.

«Maalesef bütün olimpiyat masrafları sayın başkanın söylediği gibi 39000 lira değil, tam 82000 liradır.

Hesabı tekrar edelim:

39,000 Seyahat.
12,000 Kamp masrafı ve tazminat.
16,000 Organizasyon ve hazırlık açığı,
15,000 Futbol basketbol ve bisiklet ekiplerinin iştiraki için.
82,000 Yekûn

Berlin olimpiyatları; (seyahat, kamp masrafı ve tazminat, organizasyon ve hazırlık açığı, futbol, basketbol ve bisiklet ekiplerinin iştiraki için) diye fasıllara ayrılan masraflarla teşkilâta tam 82,000 Türk lirasına mal olmuştur.

Sporumuzu idare edenlerin bu 82000 lira içinde on parayı bile zimmetlerine geçirmediklerine eminiz. Fakat böyle bir işi üzerine alanların da kendilerine emanet edilen parayı santimine kadar düşünerek ve hasis davranarak harcamaları icap ettiğine de kaniiz. İşte bu sebepten dolayıdır ki bu 82,000 liralık Berlin seyahatini çok pahalı buluyor ve tenkit ediyoruz.

Umumî masraflar içinde (fasıl, fasıl) ayrılan kısımlara bundan sonra teker teker temas ve tahlil ederek bütün masrafların yekûnu 82,000 lirayı bulan Berlin seyahatinin çok pahalı olduğunu isbat edeceğiz.

Bu hafta; uzun seneler spor organizatörlüğü etmiş olan Sait Çelebi ile organizasyon umumî masrafı olan 33,000 lira etrafında görüştük. İki güreş takımı ile üç futbol takımının İstanbula daveti, beş altı kişilik bir kafilenin Romanyaya kadar gidip gelmesinin 33,000 liraya mal oluşu hayret edilecek derecede pahalıdır.

Seyahat eden her ekip vasati beş bin beş yüz liraya mal olmuştur! Buna mukabil 17,000 lira hasılat yapılmış ve zarar olarak ortada 16,000 lira kalmıştır.

Halbuki Sait Çelebi bu organizasyonların değil zarar, hattâ iki bin beş yüz liralık bir kârla neticelenmesi hakkında bir teklif te yapmış!.

Teşkilâta ait organizasyonların şahıslara tevdi edilmemesi prensip itibarile makul olabilir. Ancak o organizasyonu yapan teşkilâtın, o şahsa faik, faik bile olmasa muadil bir beceriklilik ve muvaffakıyet gösterebilmesi şartile...

Bu işlerde ihtisas sahibi Said Çelebi

Yoksa 2,500 liralık kâr teklifi karşısında 16,000 liralık zarar edecek olanlar, kendi muvaffakıyetsizlik derecelerini takdir ederek bu işe girmemeli idiler. Eğer bu yapılsa idi; temas ettiğimiz 16,000 Türk liralık bir rakam Berlin umumî masrafları hanesinde gözükmezdi...

Organizasyon işlerinde yapılan hatayı yukarıda işaret etmiştik. Bu mevzu etrafında memleketimizin en sahibi salâhiyet organizatörü olan Sait Çelebyi, fikrini almak üzere, aradık.

Sait Çelebi on sekiz senedir, spor organizasyonları ile uğraşan ve daima muvaffak olan bir zattır. Bu itibarla organizasyon işleri etrafında herkesten evvel lâkırdı söylemek onun hakkıdır. Ve işin girdisini çıktısını çok iyi, hepimizden iyi, bilhassa teşkilâttan iyi bilir.

O derecede ki:

Sait Çelebi bugün 16,000 liralık bir zararla karşımıza çıkan bir işte zarar etmedikten maada 2,500 liralık bir kâr vermeği dahi taahhüt etmişti. Bu da onun bu işlerde ne kadar muvaffak olabileceğini fiilen ve maddeten gösteren -ve bilhassa bu mevzua teması itibarile- en mükemmel bir misaldir. Sözü Sait Çelebiye bırakıyoruz:

— Beni bu hesaplar içinde alâkadar eden yalnız organizasyon masrafıdır. Beyanatta olimpiyat hazırlık maçları masrafının söylediğiniz gibi 34 bin lira olduğu görülüyor. Bu paranın dört, beş organizasyon için verilmesi şayanı hayrettir.

O zaman ben yapılacak olan futbol ve güreş temaslarını idare etmem için teşkilâta müteaddit müracaatlar yapmıştım. Fakat maalesef bir tanesini olsun organize etmekliğimin imkânını bulamamıştım.

— Sizin teklifleriniz nelerden ibaretti?.

— Olimpiyat arifesinde spor için herkeste bir heyecan vardı. Halk müsabakalarımızı görmek istiyordu. Bilhassa güreş ve hele futbolda çok kalabalık olacağını tahmin ediyordum. Bu sebepten gelecek futbol takımları için bütün gelip gitme, burada iaşe, ibate ve gezinti masrafları bana ait olmak üzere beher organizasyon için teşkilâta safi kâr olarak 500 lira vermeyi kabul etmiştim. Fakat bu hususta yaptığım görüşmelerde de, futbolün kârlı netice vereceğinden bahsedilerek benim bununla meşgul olmamamı, ve başka organizasyonlar yapmamı söylemişlerdi.

Güreşlere gelince, Finlândiya ve Alman takımı gibi fazla kalabalığı toplayabilecek iki as milletin sporculariyle yapılacak temaslardan Finlândiya işi için 250 lira ilk teklif yapmıştım. Benimle bu mesele üzerinde anlaşmak isteselerdi teklifimi 400-500 liralık bir yekûna da çıkarabilirdim.

Bununla yapılacak kâr yalnız maddi cepheden değil, manevî cepheden de Spor kurumunun lehine olabilirdi. Çünkü teşkilât o sırada başında bulunduğu bin bir işin en gailelisinden kurtulmuş olacaktı. Azalarını aylarca bu organizasyon işile uğraştırmaz ve onları kendi teknik vazifeleri içinde bırakmış olurdu.

Çünkü bu gibi işler ne kadar iyi idare edilirse, ziyan hanesine kaydolunacak o kadar bin rakamlarından kurtulunmuş olur.

— Demek ki gelecek takımların bütün masraflarını üzerinize aldığınız halde her temas için Teşkilâta safi kâr olarak 400-500 lira verecektiniz? Bu suretle teşkilât hazırlık maçlarını bedava yaptırmış olurken kasasına da ayrıca 2000-2500 lira koymuş olacaktı.

— Evet.. Bu rakamlar benim tarafımdan tamamen kabul edilmişken maalesef bu işlerin hariçten bir kimseye yaptırılamıyacağı bildirilerek fazla görüşme arzularımın önüne geçilmişti.

— Yani teşkilât bu organizasyonları size vermemekle ne kaybetmiş oluyor..

— Bence gelecek takımların bütün masrafları tarafımdan yapıldıktan sonra teşkilâta kâr olarak 2500 küsur lira verileceğine göre 17 bin lira ile beraber bu parayı da kaybetmiş demektir.

Bu derece yüksek ziyanın bu dört beş organizasyondan arta kalacağına akıl erdiremiyorum. Her halde başka bir masrafın da bu işin içine katıldığını zannediyorum. Çünkü ben bu işleri yakından bildiğim için bu adedin ziyan olmasına mantıkan imkân yoktur.

— Bu işlerde sizden başka türlü istifade edilemez miydi?,

— Spor organizasyonlarının harice verilmemesine karar alındığını duyduğum zaman Türk spor kurumunun teşkilâtı arasına bir antrenör gibi, yani mütehassıs bir memur gibi kaydedilmemi istemiştim.

Bu vaziyette hiç bir zaman spor temasları harice yaptırılmamış olur ve para da tekşilâtın kasasında kalırdı.

— Spor müsabakalarında ziyan etmemek için ne yapmalı?.

— İlk olarak üç şey gözümün önüne gelir.. Birincisi yol masrafını kısmak, ikincisi yerinde ve iyi reklâm yapabilmek. Üçüncüsü kapıları iyi tutabilmek.

Bundan sonra daha bazı şeyler varsa da bunu müsaadenizle bir iş adamı olarak ben kendime saklayayım.

— Beyanatın diğer maddelerini okumadınız mı?.

— Okudum. Fakat bunlar hakkında söz söylemek için kendimde fazla salâhiyet görmüyorum. Bundan evvelki olimpiyatlarda başta gidenler sizi daha ziyade tenvir edilebilirler. Ben ancak girdisini çıktısını çok iyi bildiğim organizasyon işinde konuşabilirim. Mütaleamı da size söylemiş bulunuyorum...»

En çok yazı yazan türk muharriri

Ahmed Mithat efendi ilk gazeteciliğe nerede ve nasıl başladı

Matbuat âleminde Ahmed Mithat efendinin lâkabı (Yazı makinesi) idi. Makine ile döküyor, ve diziyormuş gibi yazı yetiştirirdi. Meşhurdur ki damadı muallim Naci merhum ile arası açılıp ta matbaadan bütün yazıcıları tebit ettikten sonra Mithat efendi günlerce, haftalarca Tercümanı Hakikatı tek başına çıkardı. Bu hadise 1301 de oldu. Naci merhum:

Zemine anlatamam, asumana anlatamam
O yere anlatamam, (Tercüman)a anlatamam

Beytini o hadise münasebetile söylemiştir.

Tercümanı Hakikat gazetesinden ve Ahmed Mithat efendi hanesinden ayrıldı. (Saadet) gazetesinde edebiyat kısmı muharriri oldu. Naci merhumun mektebi hukuk edebiyat muallimliği ise 1302 dedir.

Muallim Naci Varnalı idi. Ahmed Mithat efendi ise Rusçuklu diye rivayet olunur. Ahmed Mithat efendi, Mithat paşa hususî kâtipliğinde bulunmuş, Mithat paşanın Tuna valiliğinde ona intisap ederek birinci Avrupa seyahatinde kendisine refakat etmiş olan bir Hırvat, Ahmet Mithat efendiyi Nişli diye gösterir.

Mithat efendinin şivei beyanında Sırplılık kokusu yoktu. Gerçi söyleyişi düzgün ve tatlı değildiyse de... Muallim Naci insan güzeli itlâkına seza dilber bir adam idi. Mithat efendide ise güzellikten, zarafet ve letâfetten eser yoktu. Sözü haşin idi, tavri haşin idi.

Muallim Naci kara kaşlı, kara gözlü, orta boylu, ders takriri pek tatlı bir zat idi. Etrafında bütün edebiyat heveslileri dolaşırdı. Hele şeyh Vasfı «yazgar» hükmünde idi. Naci setre pantalon giyer, Ahmet Mithat efendi yakasız ve yakalıksız mintan ile gezerdi. Hâttâ Galatada, sıhhiye nezaretinde, ikinci reislikte ve ferikler arasında bulunduğu zaman bile kıyafetini muhafaza etmişti.

Mithat efendi zamanının halkını okumağa alıştıran bir sahibi himmet oldu. Naci ise bugünkü türkçemizin tasfiyesine, fesahat ve belâgat kaidelerinin tamimine himmet etmiş, garp usul ve uslûbünde güzel manzumeler yaratmış Tercümanı Hakikat ve Saadet gazetelerinde yazdığı edebî tenkitlerle pek çok kalem sahiplerini lisan sahibi eylemiştir.

Ahmed Mithat efendinin ilk gazeteciliği Bağdatta «Züra» gazetesinde başlar. Züra vilâyetin resmî gazetesi idi. Mithat efendi imzası altında pek çok ilmî yazıları o gazetede neşretti. Vilâyetin valisi ve Ahmed Mithat efendinin efendisi olan ve Niş valiliğinde kendisini tahtı himayesine almış bulunan Mithat paşaya darılıp Bağdatı ve Zürayı terkederek 1296 da İstanbula geldi. Doğru Şahinoğlu Filip efendinin Vakit gazetesine müracaat etti. O zaman Vakitin yazı işleri müdürü Mustafa Reşit beyi gördü ve Reşit, Züra muharririni derhal Vakıt gazetesine yerleştirmeğe delâlet etti.

Mithat efendinin ilk gazeteciliği Bağdatta, Zürada, ikinci gazeteciliği İstanbulda «Vakıt» dadır. Tercümanı bir iki sene sonra tesis etti. Kırk ambar kolleksiyonunu vücuda getirdi. Hele «Durubu emsali Osmaniye» ünvanile yazılıp her darbı mesele bir hikâye kattığı eser pek çok rağbet kazandı. Monte Kristo tercümesi ve bir bahriye korsanlığı tasvir eden Hasan Fellâh ve Hüseyin Fellâh romanı pek alkışlandı. Mithat efendi yüz küsur parça eser vücuda getirdi.

Ahmed Mithat efendinin matbaa ziyaretcileri arasında iki sima nazarı dikkati celbetmiştir. Biri Şeyh Vasfi, diğeri Üsküdarlı doktor miralay Şevki bey...

Şeyh Vasfi yeşil şalvarı, yeşil sarığı ile matbaaya gelir, Mithat efendinin yazı masasının bir köşesine oturup nargilesini çekerdi. Mithat efendi de sandalyesinin yanı başında ve yerde bulundurduğu toprak iri testiden yoruldukça bir bardan boza doldurup içerdi.

Doktor miralay Şevki bey, Abdülhamidin iradesile Yemende, Yemen kabaili arasında tıbbi bir tetkik yapmış, sekiz ay dolaştıktan sonra avdet etmişti. Ahmet Mithat efendiyi ziyarete geldikte efendi hazretlerile Şevki bey arasında uzun ve şiddetli bir münakaşa ve muhavere baş gösterdi. Şevki bey tıbbî tetkikatını, kabilelerin hekimlik bilgilerini anlattıktan sonra Mithat efendi sordu:

— Ya bizim için ne söylüyorlar, ne düşünüyorlar? dedi.

Şevki bey:

— Ne söyleyip ne düşünecekler? İdaremizden pek şikâyetçidirler. Hiç muhabbetlerini kazanamamışız. Aralarında darbı mesel: Ektelüttürke velevkâne ebüke» dir. (Türkü baban dahi olsa öldür, demektir.)

Mithat efendi bu sözü işitince fena halde hiddetlendi, ayağa kalkıp bir konferans veriyormuş tavr ve vasfı ile ve yüksek sesle uzun bir hitabe irad etti. Bütün matbaa halkı işi gücü bıraktık, gözlerimizi, kulaklarımızı hep Mithat efendiye tevcih ettik. Mithat efendi İbnisinadan, Farabiden başlıyarak ilmî tetkiklerini arabca yazmış olan bütün Türk erbabı kalemini birer birer saydı. Eserlerini teşrih etti. «Medeniyeti islâmiyeyi arablar kendileri mi yaptılar? Anı âlî mertebesine çıkaran biz Türkleriz; Arapların bu tavur ve davaları nankörlüktür» dedikten sonra hitabesine Fransızca devam etti. Zülfüyare dokunacak, fincancı katırını örkütecek bahislere, istemiyerek ağzı kaydı. Nihayet:

— Lonnez moi la liberté de la porole et je vous dirais encore beancorip de véritееé.

Diyip kesti.

Türkçülük davasını işte o gün ve ilk dafa olarak Ahmed Mithat efendinin ağzından işittim.

Abdurrahman Âdil Eren

Bu haftaki lig maçları

T. S. K. İstanbul bölgesi futbol ajanlığından:

14/11/936 Cumartesi günü yapılacak lik maçları:

Taksim stadı:

Süleymaniye - Galatasaray B. takımları saat 13,30 hakem Sedat Akçaoğlu.

Güneş - Vefa B. takımları saat 15,15 hakem Feridun Kılıç.

Fenerbahçe stadı:

Eyüp - İstanbulspor B. takımları saat 13,30 hakem Müfit.

Beykoz - Fenerbahçe B. takımları saat 15,15 hakem Samim Talu.

Şeref stadı:

Topkapı - Hilâl B. takımları saat 13,30 hakem Burhan.

Anadolu - Beşiktaş B. takımları saat 15,15 hakem Kadri Celâl.

15/11/936 pazar günü yapılacak lik maçları:

Taksim stadı: Alan gözcüsü Saim Turgut.

Ortaköy - Davutpaşa A. takımları saat 11,30 hakem Saim Turgut.

Galatasaray - Süleymaniye A. takımları saat 13,10 hakem H. G. Ergü.

Güneş - Vefa A. takımları saat 15 hakem Sadi Karsan.

Fenerbahçe stadı: Alan gözcücü Emin Fuat.

Karagümrük - Doğan A. takımları saat 11,30 hakem Emin Fuat.

Eyüp - İstanbulspor A. takımları saat 13,10 hakem Sabih.

Fenerbahçe - Beykoz A. takımları saat 15 hakem Adnan Akın.

Şeref stadı: Alan gözcüsü Şazi Tezcan.

Altınordu - Galata Gençler A. takımları saat 111,30 hakem Basri Bütün.

Hilâl - Topkapı A. takımları saat 13,10 hakem Nuri Bosut.

Beşiktaş - Anadolu A. takımları saat 15 hakem Şazi Tezcan.

Sahte elektrik memurlarının muhakemesi

Aksarayda bayan Nadirenin evine elektrik memuru sıfatile girerek kadını bağlayıp para ve mücevherlerini çalmaktan suçlu Mehmed, İsmail, Necati ve Müzeyyenin muhakemelerine dün ağır ceza mahkemesinde devam edilmiştir.

Dünkü celsede hâdise tahkikatını yaparak işi meydana çıkarıp suçluları yakalıyan zabıta memurları Saim, Bayram, Abdürrahman, Cemal ve Ömer dinlenmişlerdir. Bunlar hâdiseyi evvelce yazdığımız şekilde bütün tafsilâtile anlatmışlardır. Muhakeme başka bir güne bırakılmıştır

Bir esrar kaçakçısı yakalandı

Derincede Dil iskelesinde Hasan adlı bir esrar kaçakçısı yakalanmıştır. Kaçakçı muhafaza memurlarını görünce kaçarak çalılar arasına saklanmışsa da bir müddet sonra memurlar Hasanı gizlendiği yerde yakalamışlar ve hakkında takibata başlamışlardır.

Her akşam bir hikâye

Antika saat

Saat, aynanın önünde, iki şamdan arasında duruyordu. İki yandaki sütunların üzerinde açılan bir kapı her saat başı açılıyor, içinden bir elinde çan diğer elinde bir tırpan tutan bir iskelet çıkıyordu. Çanda saatler çalındıktan sonra iskelet tekrar içeri çekiliyor ve kapı kapanıyordu.

Bu fil dişi iskelet bir asırdanberi beşeriyete hayatın geçici bir nimet olduğunu ihtar ettiği halde kimsenin ehemmiyet verdiği yoktu. Bütün bu müddet zarfında gençlerin aşktan bir çok bahsettiklerini, biribirlerini didiklerini görmüştü. Bu kavgalar sonra sükûnet buluyordu, fakat o-zaman da aşk kalmıyordu.

Şimdi saat ağır başlı bir ailenin evinde yaşıyordu. Her hafta başı onu evin efendisi kurardı. Alelâde zamanlarda evde hemen hiç görünmezdi. Evde olduğu zamanlar da hep uyurdu.

***

Genç kadın gözlerinin yaşını silmek için mendil arıyordu. Birdenbire kocası içeri girdi. Karısını başında şapka ile görünce:

— Sokağa mı çıkıyorsun? dedi.

— Evet. Anneme gidiyorum.

— Ne zaman geleceksin?

— Hep orada kalacağım. Artık bu hayata tahammülüm kalmadı.

— Sebebini söyler misin?

— Sokakta yaptığını hatırlıyorsun ya? Çekemem bunu.

Sokakta cereyan eden sahne ehemmiyetli bir şey değildi. Kocası:

— Fakat, Saadet, dedi. O kadarcık bir şey için...

— Benim sabrım kalmadı diyorum. Boş lâkırdı dinliyemem Allahaısmarladık.

Kapıya doğru yürüdü. İçinden kocasının mâni olacağını ümid ediyordu. Fakat kocası karısının gitmesini istememekle beraber, ağzından: Güle güle kelimeleri çıktı.

Fildişi iskelet vaziyeti kurtarmak için bir teşebbüste bulundu. Odasından dışarı fırladı. Hayatın faniliği hakkındaki ihtarı karı koca üzerinde hiç bir tesir yapmadı.

Muharrir yalnız kalmıştı. Odanın içinde bir aşağı bir yukarı dolaşıyor: Çok iyi ettim, diyordu. Başını taşa vurursa dünyayı anlar gelir gene bana...

Fakat Saadet gelmedi. Bilâkis o da kocasının gelip gendisini almasını bekliyordu. Kocası bir piyesin son sahnesi gibi bu işin nasıl neticeleneceğini düşünmekle meşguldü. Zihninde türlü türlü hal çareleri tahayyül ediyordu. Saadete sokakta rasgeliyor, konuşup eve dönüyorlardı. Bir gün eve geldiği zaman, hiç bir şey olmamış gibi, Saadeti evde buluyordu. Hep Saadetin avdeti ile neticelenen on yedi barışma tarzı düşündükten sonra artık yoruldu. Bir şey düşünmez oldu.

***

Günün birinde kayınbiraderi kapıyı çaldı. Bu bir avukattı. Saadetin ayrılmak istediğini haber verdi. Muharrir büyük bir sükûnla:

— Nasıl canı isterse, cevabını verdi.

Avukat eşyanın paylaşılmasından bahse başladı. Muharrir:

— Evde ne varsa hemen hepsini ben aldım, dedi. Fakat hanım isterse hepsini alıp götürebilir.

— Öyle ama, senin için de eşya lâzım. Yazı odası, yatak odası, hizmetçi için bir yatak kâfi değil mi?

Avukat muharrire bir kâğıt imzalattı ve çekilip gitti. İçi hararetle dolan muharrir, biraz teselli bulmak için arkadaşlarının yanına koştu. Onlarla sabaha kadar içti ve öteyi beriyi dolaştı.

Üç günlük derin bir eğlence hayatından sonra içinde bir hiddet canlandı. Karısı diz çöküp yalvarsa bile artık onu eve almıyacaktı. Yeni bekârlık hayatı pek hoşuna gitmeğe başlamıştı. Beyoğlu caddesinde küçücük bir apartıman tuttu. Avukatın yavaş yavaş yolladığı eşyaları buraya yerleştirdi. Yazı odası geldi. Fakat büyük Acem halısını göndermediler. Venedikten almış olduğu mozayik bir masa yerine üzeri yeşil çuhalı poker masası geldi. Muharrir en çok çalar saatin gönderilmemesine esef ediyordu. İstemek için birini kaynanasının evine gönderdi. Kayınanası giden adamı güzelce payladıktan, haşladıktan sonra eli boş geri çevirdi.

Munharrir küplere bindi. Kayınbiraderinin yazıhanesine koştu.

— Sen, Saadet ikiniz birlik oldunuz, benimle eğleniyor musunuz?.. Diye haykırdı.

Avukat cevap verdi:

— Azizim, şimdi mesele hukukî sahaya intikal etmiştir. Sen eşyaları Saadete hibe etmedin mi?

Muharrir bütün bütün kızdı:

— Ya! Öyle ise dava açarım. Mahkeme yarı yarıya paylaşılacak diye karar verirse ben de her şeyi kırarım, yarısını Saadete veririm, yarısını ben alırım!

Muharrir hemen eski eve koştu. Eşyaların oradan kaldırılmamış olduğunu biliyordu. Anahtar kapıcıda duruyordu. Halılar bükülüp kaldırılmış, iskemleler bir tarafa yığılmıştı. Saat işlemiyordu. Bir hafta evvel onu kimse kurmamıştı.

Saadet, kardeşinden tehlikeyi duydu. Avukat:

— Saati ona vermek münasib olurdu, diyordu. İş mahkemeye düşerse uzar, hem kimbilir netice ne olur.

Saadet, içinden: Ben ona gösteririm, eşya değil zımbık bile vermem! Diye söylendi ve doğru eve koştu ve orada kocasını buldu. Hiddetle haykırdı:

— Ne yapıyorsun burada?

— Telefon defterine göre, burası benim evimdir. Senin evin nerede?

Saadet eldivenlerini çıkararak:

— Ben de burada oturuyorum, dedi. Saadeti mi istiyorsun, al götür.

Muharrir bu muameleye kızdı. Karşısında sanki bir tâbi varmış gibi köpürdü.

— Her şeyi paylaşacağız! dedi.

— Çarşaflarda, örtülerde hep benim markam var. Kendi elimle işledim.

— Fakat çatal bıçakları, çay takımlarını ben aldım.

Muharrir, gayet sakin bir tavırla gidip saati kurdu. Saadet:

— Bana bak, dedi, senin niyetin burada kalmak mı?

— Tabiî evim değil mi?

— Öyle ise, sana inad, ben de şuradan şuraya gitmem!

İkisi de kaldılar. Bu on sekizinci hal çaresi idi. Fildişi iskelet odasından çıktı. On ikiyi çaldı. Halbuki hakikatte saat beş buçuktu. İskelet hiç şüphesiz genç karı kocanın sükûnet bulmalarına sevinmişti. Bir asır süren tecrübeleri esnasında beşeriyetin gerek sevmek, gerek nefret etmek için pek az vakti olduğunu öğrenmişti. Bir saatin ömrü dört beş nesil insandan daha çok sürüyordu.

Hikâyeci

Radyo

13 Teşrinisani 936 Cuma

İstanbul: Öğle neşriyatı: 12,30 Plâkla Türk musikisi, 12,50 Havadis, 13,05 Plâkla hafif müzik, 13,25-14 Muhtelif plâk neşriyatı.

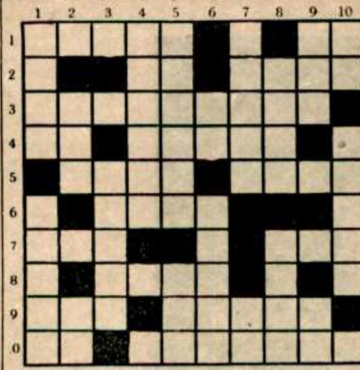
Akşam neşriyatı: 18,30 Plâkla dans musikisi, 19,30 Spor musahebeleri: Eşref Şefik tarafından, 20 Türk musiki heyeti, 20,30 Vedia Riza ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, 21 Orkestra, 1- Spendiaroff: (Kazak marşı), 2- Strauss: (Mavi Tuna) Vals, 3- Arlesienne: (No. 2, 4- Poggi: (Melodi romantik), 5- Dvorak: (Slav dansı), 6- İppolit-İvanoff: (Kafkas suviti), 22 Plâkla sololar, 22,30 Ajans ve borsa haberleri, 23 Son.

14 Teşrinisani Cumartesi

İstanbul — Öğle neşriyatı: 12,30 Plâkla Türk musikisi. 12,50 Havadis. 13,55 Plâkla hafif müzik 13,25-14 Muhtelif plâk neşriyatı.

Akşam neşriyatı: 18,30 Plâkla dans musikisi. 19,30 Konferans: Çocuk esirgeme kurumu namına. 20, Saz heyeti. 20,30 Müzeyyen ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. 21 Orkestra: 1 - Rossini: (Wilhelm Tell). 2 - Borodin: Prens Igor) operasının korosu. 3 - Borodin: Slav serenadı). 4 - Verdi: (Ayda) operasından parçalar. 5 - Chopin: Şanşon Trist). 6 - Granados: (İspanyol dansı). 7 - Grossann: (Le Spectro Du Guerrier). 8 - Sohubert: (Askerî marş). 22 Plâkla sololar. 22,30 Ajans ve borsa haberleri. 23 Son.

BULMACAMIZ

Soldan saga:

1 — İş mukabili verilen para (5) Nida (2)
2 — İle muhaffefi (2) Çatık yüzlü (4)
3 — Denizlerimizden biri (9)
4 — Şeref (2) Bulamaç (5)
5 — Ateşin fışkırdığı (4) Hücum (4)
6 — Eski (4)
7 — Bir çalgı (3) Arka (3)
8 — İstihza (4)
9 — Çekmek (3) Bir mücevher (5)
10 — Buğday tozu (2) Tamirler (7)

Yukardan aşağı:

1 — Gaye (4) Yola çıkan (5)
2 — Bizi doğuran (3) Boyun aksi (2)
3 — Ağır, kati (5)
4 — İz, marka (6)
5 — Hastaya bakma (6)
6 — Boyun aksi (2) Ayağa kalkmak (5)
7 — Çengel (5) Edat (2)
8 — Tabi olmak (4) Kudurmuş (4)
9 — Deniz suyunda bulunan (3) Nida (2)
10 — Savrul (2) Bir şeker (5)

GEÇEN BULMACANIN HALLİ

Soldan sağa: 1 - Serseri - Mi 2 - An - Arka 3 - İp - Ki 4 - Arka - Titiz 5 - Kaşık 6 - Ezgi - İğ 7 - Ar - Ölüm - Az 8 - Kani - Aya 9 - Ne - Ummet 10 - Akıl - İnat.

Yukardan aşağı: 1 - Sapan - Na 2- En - Erkek 3 - İkaz 4 - Sopa - Gönül 5 - Er - Kilim 6 - Ra - Ta - Mi 7 - İbrişim - En 8 - Tığ - Atâ 9 - Kik - Ay 10 İkiz - Azap.

Nöbetçi eczaneler

Bu akşam nöbetçi eczaneler şunlardır:

Şişli: Asım, Taksim: Kürçüyan, Firuzağada Ertuğrul, Kalyoncukullukta Zafiropulos, Beyoğlu: İstiklâl caddesinde Galatasaray, Tünelde Matkoviç, Galata: Okçumusa caddesinde Yeni yol, Fındıklıda Mustafa Nail, Kasımpaşa: Müeyyet, Hasköy: Aseo, Eminönü: Beşir Kemal, Heybeliada: Tomadis, Büyükada: Merkez, Fatih: Şehzadebaşında Asaf, Karagümrük Ali Kemal, Bakırköy: Hilâl, Sarıyer: Osman, Tarabya, Emirgân, Yeniköy, Rumelihisarındaki eczaneler, Aksaray: Cerrahpaşada Şeref, Beşiktaş: Süleyman Receb, Kadıköy: Söğütlüçeşmede Hülûsi Osman, İskele caddesinde Saadet, Üsküdar: İmrahor, Fener: Balatta Hüsameddin, Beyazıt: Asadoryan, Küçükpazar: Necati, Samatya: Kocamustafapaşada Rıdvan, Alemdar: Ankara caddesinde Eşref Neşet, Şehremini: Topkapıda Nazım.

AKŞAM
Abone Ücretleri

	Türkiye	Ecnebi
SENELİK	1400 kuruş	2700 kuruş
6 AYLIK	750 »	1450 »
3 AYLIK	400 »	800 »
1 AYLIK	150 »	—

Posta ittihadına dahil olmayan ecnebi memleketler: Seneliği 3600, altı aylığı 1900, üç aylığı 1000 kuruştur.

Adres tebdili için yirmi beş kuruşluk pul göndermek lâzımdır.

Şaban 27 — Ruzu Kasım 6

S.	İmsak	Güneş	Öğle	İkindi	Akşam	Yatsı
E.	12,10	1,52	7,05	9,43	12,00	1,34
Va.	5,03	6,45	11,58	14,36	16,53	18,27

İdarehane: Babıâli civarı Acımusluk Sok. No. 13

KEMAL REİSİN İSPANYA DÖNÜŞÜ

Yazan: İSKENDER F. SERTELLİ — No 14

— Size itimadım olmasaydı, o gece bütün donanmaya -derin derin uyumaları için- afyon dağıttığınıza hükmedecektim! O ne gaflet.. o ne şaşkınlıktı!... Kaleye giren Türk denizcilerinin bin kişiden fazla olduğunu söylüyorlar, doğru mu?

Don Petro kraliçenin bu meseleye dokunmasından memnun görünmüyordu.

— Bu hâdiseyi hakikaten biz de sizin gibi hayretle karşıladık, kraliçem! Fakat, şurasını muhakkak bilmeli ki, Türkler dibi delinmiş tekneler üzerinde bile hasımlarile döğüşmekten çekinmezler. Denizde onlarla boy ölçüşemeyiz. Türk denizcisi, askerimizin gözünü yıldırmıştır. Eğer onların hücum ettikleri gece, harb yeri deniz olmayıp ta kara olsaydı, Türklerle nasıl çarpıştığımızı görecektiniz!

— Bırakalım bu hayalleri, Petro! Şimdi acı, korkunç bir hakikat karşısındayız.. Türkler Malka kalesine yerleştiler ve gemilerimizi şehrin varoşlarına sokmamak için ok yerine gülle ve yangın humbaraları savuruyorlar. Gün geçmiyor ki, gemilerimizin birisi kaleden atılan yangın humbaralarile tutuşup batmasın. Buna karşı biz ne yapıyoruz? Hiç... Attığımız gülleler kalenin sert duvarlarını yalayıp denize düşüyor... Henüz dış surlardaki kuleleri bile yıkamadık. Askerimizin canla başla çalışmadığını ve Türklerden çok korktuğunu seziyorum...

— Türkler şüphesiz ki korkulacak bir millettir, kraliçem! Donanmamızda bulunan denizcilerin bir çoğu, daha geçen yıl Cezayirde Türklerden yediği yumrukların sersemliğini geçirmemiş kimselerdir. Böyle olmakla beraber, onları donanmadan çekip alamayız. O zaman da gemilerimiz acemi efradın elinde kalır.. bu suretle ikinci bir Türk baskınına uğramış oluruz.

— Türklerin dönüp gittiğini söylüyorlar.. doğru mu acaba?..

— Evet.. dönüp gittiler. Fakat, Malka önünden. İspanyol sularından tamamen çekildiklerini sanmıyorum. Gözcülerimiz bu ciheti de takib ediyorlar. Ah kraliçem, Türkler bir kere sularımızı terketseler.. eminim ki, Endülüs çok çabuk yıkılacak!

— Garnatalıların da Türklere dayandıklarını mı zannediyorsun?

— Sultandan bunu beklemem. Fakat, halkın ve zenginlerin bir çoğu Türklerden yardım göreceklerini sanıyorlarmış. Hatta geçen gün Garnata surlarında bulunan bir hafiyemiz, yerlilerin: (Türk ordusu imdadımıza gelmiş. Endülüslülere tebşir ederim.. düşmanın yüzü gülmiyecek ve Endülüs devleti yıkılmıyacak!) Diye bağırdığını duymuş. Bu da gösteriyor ki, müslümanlar, ikinci Beyazıdın gönderdiği donanmadan çok şeyler bekliyorlar...

— O halde Pavlosu hemen yola çıkarmalı. Garnatadaki işi yalnız sultanın anasını öldürmek değil, Türkler hakkında dönen şayiaları da bize bildirmek olmalıdır.

***

— 4 —

İSPANYOL DİLBERİNİN AŞKI

Türk donanması Malka baskınından dönmüştü. Gemiler gene Mayorka adası önünde eski yerlerine demirlemişlerdi.

Bir akşam kaptan Gaston adanın meyhanelerinden birinde otururken, yanına güzel bir kadın geldi:

— Kaptan Gaston, beni tanıdın mı?

— Hayır..

— Ben adanın çok sevilen muganniyesi Molinayım.. iki yıl önce buradan geçerken şu karşıki geyik başlı meyhanede benim göğsüme bir avuç para serpen sen değil misin? Hele bir düşün.. şimdi hatırladın beni, değil mi?

Kaptan Gaston bıyıklarının ucunu bükerek gülümsedi:

— Evet.. hatırladım. O gece o meyhanede ne iyi eğlenmiştik.. ne kadar çok şarap içmiştik.. beni unutmadığına şaştım doğrusu..

— Seni unutabilir miyim ben? Dört gözle yolunu bekliyordum. Ne iyi oldu da sana rasladım burada.

— Beni özledin demek.. öyle mi?

Molina gözlerini süzdü.. ve içini çekerek:

— Hayır, dedi, sen yaşı ilerilemiş bir adamsın! Sana: «Seni seviyorum!» Desem bile bu sözlere inanmaz ve omuz silkip geçersin!

— O halde benim yolumu neden bekliyordun?

— Ben bir gence tutuldum, Gaston! Beni ona kavuşturmanı istiyorum senden!.. Ve bu hizmetine karşılık benden ne kadar para istiyeceğini anlamak istiyorum!

— Paralı bir alış veriş işi desene..

— Evet. Bedava değil. Ne istersen vereceğim!

— Gönül verdiğin erkek nerede?

— Çok uzaklarda değil..

— Bu adada olmadığı muhakkak. Çünkü burada olsaydı, benden yardım istemezdin!

— Şüphesiz.. kalbimi çalan delikanlı şimdi Malka kalesindedir.

Gaston kaşlarını çattı:

— Ne diyorsun.. Malka kalesinde mi?

— Evet. Neye şaştın? Bu, senin için güç bir iş değil. Ahmed Selimin kardeşini oraya nasıl kaçırdınsa, beni de öyle götürürsün oraya!

Molina ellerini uzattı.. Salinalı korsanın boynuna doladı:

— Haydi Gaston.. temiz yürekli deniz aygırı.. söz ver bana! Malkaya ne zaman kaçıracaksın beni?

— Şimdi oraya, kuş olsan uçamazsın, Molina! Ve ben artık kaçakçılıktan vazgeçtim.. dündenberi Türk donanmasında kılavuz olarak çalışmağa karar verdim. Bana bir torba altın versen, Malkaya gidemem artık.

Molina yalvarmağa başladı:

— Ben onsuz yaşıyamıyorum, Gaston! O, şimdiye kadar gördüğüm ve konuştuğum erkeklerin hiç birine benzemiyor. Beni çok sevdiği halde, bana:

(Arkası var)

İnhisarlar İstanbul Başmüdürlüğünden:

Hükmü İkinci teşrin 936 sonunda bitecek olan içki satıcılığı tezkerelerinin yenileme muamelesi Beyoğlu mıntakalarındaki satıcılar için 936 İkinci teşrin on beşinden yirmi iki..ne, İstanbul ve diğer mıntakalardaki satıcılar için de ayni ayın yirmi ikisinden otuzuna kadar yapılacaktır.

936 Birinci kânunun birinci gününe kadar tezkerelerini yenilemeyerek içki satanlar hakkında kanunî icaplar tatbik edileceğinden muayyen günlerde satıcıların konturatları, eski tezkereleri ve birer fotoğraflarile müracaat ederek yeni tezkerelerini almaları ilân olunur. (2562)

Iktisat Vekâletinden:

«İŞ KANUNU»nun dokuzuncu «Teşkilât» faslındaki hükümlere göre kurulan «İŞ DAİRESİ»nin Teşrinisani 1936 başından itibaren faaliyete başladığı 145 inci madde mucibince ilân olunur. (1661) (2802)

Zayi: Davudpaşa orta okulundan 880 numara ile almış olduğum tasdiknameyi kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin değeri yoktur.

571 Rıza

inşaat Müteahhidlerine ve Ebniye Kalfalarına

İnşaatta kullanılmak üzere tahminen 20 kamyon kadar Bahçekapısında Ticaret ve Zahire Borsası bahçesinde birikmiş kalorifer pase külü ile maden kömür tozunu kaldırmağa talip olanların mezkûr Borsa muhasebe şubesine müracaat eylemeleri ilân olunur.

İstanbul komutanlığı
Satınalma Komisyonu İlânları

Çatalca müstahkem mevki kıtaatı ihtiyaçları olan 30000 kilo kuru fasulyaya talibinin vermiş olduğu fiat pahalı görülerek tekrar açık eksiltme ile 25/11/936 Çarşamba günü saat 14 te ihalesi yapılacaktır. Muhammen tutarı 4200 liradır. Şartnamesi komisyonumuzda görülebilir. İsteklilerin 315 liralık ilk teminat makbuz veya mektupları ile beraber belli gün ve vakti muayyeninde Fındıklıda Komutanlık Satınalma komisyonuna gelmeleri. (2786)

★

İstanbul komutanlığı birlikleri için 6000 adet Filips, Osram veya Tungsram ampülü 25/11/936 Çarşamba günü saat 14,30 da açık eksiltme ile satın alınacaktır. Muhammen tutarı 2100 liradır. Şartnamesi öğleden evvel komisyonumuzda görülebilir. İsteklilerin 158 liralık ilk teminat makbuz veya mektupları ile beraber Fındıklıda Komutanlık Satınalma komisyonuna gelmeleri. (2787)

★

Gülhane hastanesi ihtiyacı olan 6 çeşit âlât açık eksiltme ile 23/11/936 Pazartesi günü saat 15 te ihalesi yapılacaktır. Muhammen tutarı 1780 liradır. Şartnamesi öğleden evvel komisyonumuzda görülebilir. İsteklilerin 134 liralık ilk teminat makbuz veya mektupları ile beraber belli gün ve saatte Fındıklıda Satınalma komisyonuna gelmeleri. (2788)

★

İstanbul komutanlığına bağlı kıt'at hayvanlarının iaşeleri için ihtiyacı olan 600 ton yulafa talibinin vermiş olduğu fiat makamca pahalı görülerek tekrar kapalı zarf suretile eksiltmesi 27/11/936 Cuma günü saat 15 te yapılacaktır. Muhammen tutarı 37500 liradır. Şartnamesi öğleden evvel komisyonda görülebilir. İsteklilerin 2813 liralık ilk teminat makbuz veya mektubu, 2490 sayılı kanunun 2 ci ve 3 cü maddelerinde yazılı vesaikle beraber ihaleden en az bir saat evveline kadar teklif mektuplarını Fındıklıda komutanlık satınalma komisyonuna vermeleri. (2785)

Üsküdar mal müdürlüğünden 3032 liva numarasile almakta olduğumuz itam maaşına aid tatbik mühürlerimizi kaybettik. Yenisini yaptıracağımızdan eskilerinin hükmü yoktur.

Hakkı, Faika, Fethiye, Azize

istanbul Levazım Amirliği Satınalma Komisyonu ilânları

İstanbul Deniz yollamasında bulunan 3 No. lu at kayığı 17/11/936 salı günü saat 14,30 da Tophanede Satınalma komisyonunda pazarlıkla satılacaktır. Tahmin bedeli 20 liradır. Teminatı üç liradır. İsteklilerin belli saatte komisyona gelmeleri (206) (2928)

★

İstanbul Deniz yollama müdürlüğü emrinde bulunan iki No. lu şatın tamiri pazarlığı 17/11/936 salı günü saat 14 de Tophanede satınalma komisyonunda yapılacaktır. Bedeli keşfi 637 lira 17 kuruştur. İlk teminatı 47 lira 79 kuruştur. Şartname ve keşfi komisyonda görülebilir. İsteklilerin belli saatte komisyona gelmeleri. (207) (2929)

★

Harp Akademisi hayvanatı için 170 ton yulaf 30/11/936 pazartesi günü saat 15,30 da Tophanede satınalma komisyonunda kapalı zarfla alınacaktır. Tahmin bedeli 10625 liradır. İlk teminatı 796 lira 88 kuruştur.

Şartname ve nümunesi komisyonda görülebilir. İsteklilerin kanunî vesikalariyle teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evvel komisyona vermeleri. (204) (2926)

★

Harp Akademisi hayvanatı için 130 ton arpa 30/11/936 pazartesi günü saat 15 de Tophanede satınalma komisyonunda kapalı zarfla alınacaktır. Tahmin bedeli 6890 liradır. İlk teminatı 516 lira 75 kuruştur. Şartname ve nümunesi komisyonda görülebilir. İsteklilerin kanunî vesikalariyle teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evvel komisyona vermeleri. (205) (2927

Mukaddema Kadıköyünde Kuşdili Turan fırını ittisalinde 20 No. lu evde ikamet etmekte iken halen ikametgâhı meçhul bulunan Mehmed Arife:

İstanbul üçüncü icra memurluğundan: Muazzez Arifin İstanbul üçüncü noterliğinden resen tanzim kılınmış olan 21/8/934 tarih ve 12099 No.lu senede müsteniden zimmetinizde alacağı olduğunu iddia eylediği 350 liranın mafaiz ve masarif ve ücreti vekâlet haciz yolile tahsili yukarıda ismi geçen alacaklıya izafeten dairemize müracaatta bulunan vekili avukat Ferit Eliçi tarafından talep edilmiş olmasına ve berveçhi talep meblağı mezburun tesviyesi zımmında tarafınıza gönderilen icra emri zahrına mübaşirin vermiş olduğu meşruhat ve bu hususta zabıta marifetile yapılan tahkikata nazaran ikametgâhı hazırınızın meçhuliyeti anlaşılmış olmakla müktezi tebliğatın 30 gün müddetle ilânen icrasına karar verilmiş olduğundan tarihi ilânden itibaren müddeti mezkûre zarfında ve 36/3183 dosya No. sile barcunuzu vermediğiniz veya icranın tehirini müstelzim tetkik merciinden ve ait olduğu mahkemeden veyahut mahkemei temyizden bir karar getirmediğiniz takdirde mezkûr müddetin hitamını müteakip cebrî icra suretile icabeden muamelei lâzimeye başlanacağı malûmunuz olmak ve bu hususta icra emrini tarafınıza tebliğ makamına kaim bulunmak üzere ilân olunur.

İstanbul asliye altıncı hukuk mahkemesinden:

Hatice tarafından Ankara Nümune hastanesi karantine kâtibi Servet ve Kocamustafa paşa Canbaziye mahallesi Abdullah dede sokak 19 numarada oturmaktalar iken halen ikametgâhları belli olmıyan İlhami ve Fuad aleyhine açılan isim tashihi davasında: Yukarıda adları yazılı müddeialeyhlerin ikametgâhlarının meçhuliyeti hasebile dava arzuhalinin on gün zarfında cevab verilmek üzere ve on beş gün müddetle ilânen tebliğine karar verilmiş ve arzuhalin bir suretleri de mahkeme divanhanesine talik edilmiş olduğundan 936/1186 dosya numarasına ilân tarihinin ferdasından itibaren on gün zarfında cevab verilmesi luzumu tebliğ yerine olmak üzere ilân olunur. M. 900

İstanbul belediyesi ilânları

Beher metre murabbaına 250 kuruş fiat tahmin olunan Hırkai şerif Akseki yangın yerinde muhtesip İskender mahallesinin çıkmaz cevizci sokağında 13 ve 11 kapı No. lu evler arasında 1 metre 50 santim yüzlü 19 metre 50 santimetre murabbaı sahasındaki arsa satılmak üzere açık arttırmaya konulmuş ise de belli ihale gününde giren bulunduğundan arttırma 20/11/936 cuma gününe uzatılmıştır. Şartnamesi levazım müdürlüğünde görülebilir. İstekliler 365 kuruşluk ilk teminat makbuz veya mektubile beraber yukarda yazılı günde saat 14 de daimî encümende bulunmalıdırlar. (B.) (2911)

İstanbul Komutanlığından:

1 — As. Ş. Başkanlıklarında çalıştırılmak üzere tekaüt Binbaşı ve Yüzbaşıların en genç yaşta olanlarından münasip miktarda tekaüt subay mütekaiden çalıştırılmak suretiyle (ücretle değil) alınacaktır.

2 — Arzu edenlerin aşağıdaki şartları tamamlayarak şubeleri vasıtasiyle İstanbul Komutanlığına müracaat etmeleri.

3 — Şartlar şunlardır:

A — İstida dilek

B — Sıhhî rapor

C — En az iki sene hizmet edeceğine ve tayin edilecekleri yere harcırahsız gideceklerine dair noter senedi.

D — Tekaüt oldukları günden bu ana kadar nerelerde ve ne gibi vazifeler gördüklerine dair vesika.

H — Polisin musaddak hüsnü hal vesikası. (2851)

Sahibi Necmeddin Sadak

Umumî neşriyat müdürü: Enis Tİl
Akşam matbaası